

Redovisning av användningen av vissa hemliga tvångsmedel under 2022

ÅKLAGARMYNDIGHETEN

Polisen

Säkerhetspolisen

Ekobrottsmyndigheten
Swedish Economic Crime Authority

Tullverket

Förord

Denna rapport har tagits fram av Åklagarmyndigheten i samverkan med Ekobrottsmyndigheten, Polismyndigheten, Säkerhetspolisen och Tullverket. I en bilaga till rapporten har Polismyndigheten och Tullverket redovisat respektive myndighets användning av hemliga tvångsmedel med stöd av lagen (2012:278) om inhämtning av uppgifter om elektronisk kommunikation i de brottsbekämpande myndigheternas underrättelseverksamhet.

Stockholm i maj 2023

Petra Lundh
Riksåklagare

Mikael Björk
Överåklagare

Christoffer Östlind
Kammaråklagare

Innehållsförteckning

1	Regeringsuppdraget	4
2	Kort sammanfattning	5
3	Underlag för redovisningen	7
4	Hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation (HAK).....	8
5	Förenklat förfarande vid vissa beslut om HAK.....	18
6	Hemlig övervakning av elektronisk kommunikation (HÖK)	19
7	Hemlig kameraövervakning (HKÖ).....	25
8	Hemlig rumsavlyssning (HRA).....	32
9	Hemlig dataavläsning (HDA).....	38
10	Internationell rättslig hjälp.....	59
11	Preventiva tvångsmedel	62
12	Säkerhetspolisen.....	63
13	Inhämtningslagen	64

1 Regeringsuppdraget

Denna redovisning lämnas i enlighet med regeringens beslut den 17 december 2015 (Ju2015/04549/Å), den 12 mars 2020 (Ju2020/01059/Å) och den 11 februari 2021 (Ju2021/00612).

Redovisningen ska enligt besluten avse uppgifter om tillämpningen under föregående år. När det gäller uppgifter om under vilken tid en person har varit föremål för ett hemligt tvångsmedel och vilken nytta ett tvångsmedel har haft ska redovisningen avse förundersökningar som antingen lagts ned eller i vilka beslut i åtalsfrågan fattats under föregående år och då omfatta hela den tid som tvångsmedel gällt.

2 Kort sammanfattning

Sammanfattaen bedömning och analys

Liksom tidigare visar redovisningen att hemliga tvångsmedel är ett nödvändigt verktyg i den brottsutredande verksamheten. Detta gäller inte minst mot bakgrund av antalet grova brott och den utbredda tystnadskulturen. Det är framförallt redovisningen av nytta för respektive hemligt tvångsmedel som ger en indikation om i vilken utsträckning tvångsmedelsanvändningen givit avsedd effekt. Utifrån dessa kan den slutsatsen dras, att hemliga tvångsmedel i hög utsträckning innebär nytta för det brottsutredande arbetet. Nyttan av de hemliga tvångsmedlen framgår även av de anonymiserade exempel som finns med i redovisningen. Det kan också konstateras att hemliga tvångsmedel utgör en väsentlig nytta oavsett vilken brottstyp som de används för att utreda.

Liksom tidigare år är antalet avslagsbeslut få samt är det sällan domstol upphäver ett av åklagare meddelat interimistiskt beslut. Detta talar för att hemliga tvångsmedel används med urskiljning och omsorg.

Hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation

Antalet misstänkta personer och antalet tillstånd har i förhållande till 2021 ökat med sex respektive fem procent. Det ska emellertid noteras att det skedde en relativt stor minskning 2021 jämfört med 2020. Nivån för 2022 är således fortfarande betydligt lägre än exempelvis nivån för 2020, och närmast föregående år. Domstol har avslagit åklagares begäran om tillstånd till hemlig avlyssning i 14 fall, vilket var färre än för 2021 då domstol avslag begäran i 28 fall.

Antalet interimistiska beslut var i stort detsamma 2022 som 2021, 298 jämfört med 304. Tre interimistiska beslut om hemlig avlyssning har upphävts av domstol. Motsvarande siffra för 2021 var ett beslut.

Förenklat förfarande vid vissa beslut om hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation

Förfarandet har använts mot 196 personer. Domstol har gett 283 tillstånd. Domstol har inte i något fall avslagit en begäran om tillstånd enligt det förenklade förfarandet. Detta är en ökning jämfört med 2021, då förfarandet användes mot 151 personer och domstol gav 215 tillstånd.

Åklagare har fattat nio interimistiska beslut, vilka samtliga fastställts av domstol. Även 2021 och 2020 fastställdes samtliga åklagares interimistiska beslut enligt det förenklade förfarandet.

Hemlig övervakning av elektronisk kommunikation

Antalet misstänkta personer som varit föremål för hemlig övervakning av elektronisk kommunikation var i det närmaste identiskt med föregående år. 2021 var 3 314 misstänkta personer föremål för hemlig övervakning av elektronisk kommunikation, jämfört med 2021 då antalet var 3 310.

Hemlig kameraövervakning

Antalet misstänkta personer som varit föremål för hemlig kameraövervakning ökade jämfört med 2021 med sex procent. Däremot minskade antalet tillstånd med en procent. Två ansökningar om hemlig kameraövervakning har avslagits av domstol.

Antalet interimistiska beslut ökade till 54, jämfört med 50 interimistiska beslut 2021. Två av dessa har upphävts av domstol.

Hemlig rumsavlyssning

Antalet misstänkta personer som varit föremål för hemlig rumsavlyssning minskade relativt kraftigt 2022 då 60 personer var föremål för detta, jämfört med 79 personer 2021. Även antalet tillstånd sjönk kraftigt, från 166 tillstånd 2021 till 79 tillstånd 2022. Domstol har i två fall avslagit åklagares begäran om hemlig rumsavlyssning.

Hemlig dataavläsning

Hemlig dataavläsning har under 2022 förekommit i 148 ärenden registrerade i HTM-Cåbra. Motsvarande siffra för 2021 var 145 ärenden.

Hemlig dataavläsning riktade sig 2022 mot 365 personer, jämfört med 2021 då 311 personer var föremål för hemlig dataavläsning.

Åklagare har i åtta ärenden fattat totalt 24 interimistiska beslut, vilka samtliga har fastställts av domstol.

Särskilt angående antalet personer

Det går inte av redovisningen att utläsa hur många enskilda individer det är som har varit föremål för de olika hemliga tvångsmedlen. En individ kan ha varit misstänkt för flera brott och föremål för flera olika typer av hemliga tvångsmedel samt förekomma i mer än ett ärende.

3 Underlag för redovisningen

Ärenden om hemliga tvångsmedel registreras vid Åklagarmyndigheten och Ekobrottsmyndigheten sedan mitten av januari 2017 i ett särskilt it-stöd kallat HTM-Cåbra¹. Detta är den sjätte redovisningen till regeringen i vilken de statistiska uppgifterna om antalet tillstånd och antalet misstänkta personer är hämtade från detta system. Det gäller dock inte uppgifter såvitt avser det förhållandevis nya tvångsmedlet hemlig dataavläsning och det förenklade förfarandet vid vissa beslut om hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation. Skälet för det är att det ännu inte är tekniskt möjligt. Uppgifter i dessa avseenden har därför lämnats av de ansvariga operativa åklagarenheterna i manuellt ifyllda blanketter. Noteras kan att beslut enligt det förenklade förfarandet vid vissa beslut om hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation sedan november 2022 registreras i HTM-Cåbra. Nästa års redovisning kommer således att hämta siffror avseende även dessa beslut från HTM-Cåbra.

Antalet personer som varit föremål för ett hemligt tvångsmedel redovisas uppdelat på respektive tvångsmedel. En person kan ha varit misstänkt för flera brott och föremål för flera olika typer av hemliga tvångsmedel. En summering av antalet personer som redovisas för vart och ett av tvångsmedlen motsvarar därför inte hur många olika individer det är som har varit föremål för hemliga tvångsmedel.

Uppgifter om den tid som de hemliga tvångsmedlen har pågått har sammanställts av Polismyndigheten, Tullverket och Ekobrottsmyndigheten.

Redovisningen av användning av hemliga tvångsmedel med stöd inhämtningsslagen finns i sin helhet i Polismyndighetens och Tullverkets gemensamma bilaga till rapporten (se kapitel 13).

När det gäller uppgifter om vilket resultat ett tvångsmedel har givit, dvs. nyttan, och hur länge tvångsmedlet pågått avser redovisningen det år som förundersökningen har lagts ned eller beslut i åtalsfrågan har fattats såvitt avser det brott för vilket det aktuella tvångsmedlet har beviljats och omfattar hela den tid som tvångsmedlet gällt.

Nyttoredovisningen bygger, på samma sätt som i tidigare års redovisningar, på uppskattningar av nyttan gjorda av de åklagare som varit förundersökningsledare.

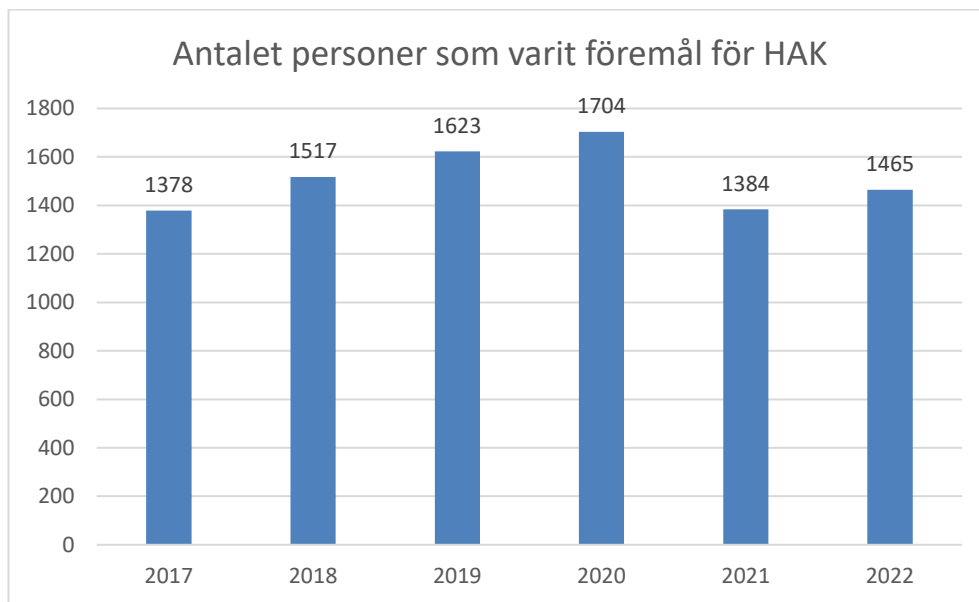
¹ På Riksenheten för säkerhetsmål registreras endast en mindre del av de hemliga tvångsmedlen i HTM-Cåbra. De ärenden som registreras manuellt på Riksenheten för säkerhetsmål ingår i den redovisning som lämnats av Säkerhetspolisen (se kapitel 12).

4 Hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation (HAK)

HAK innebär i huvudsak att samtal eller annan kommunikation till eller från en misstänkt persons telefonnummer eller annan adress avlyssnas. Även en annan telefon eller adress får avlyssnas om det finns synnerlig anledning att anta att den person som kan misstänkas kontaktar telefonen eller adressen.

Antalet personer

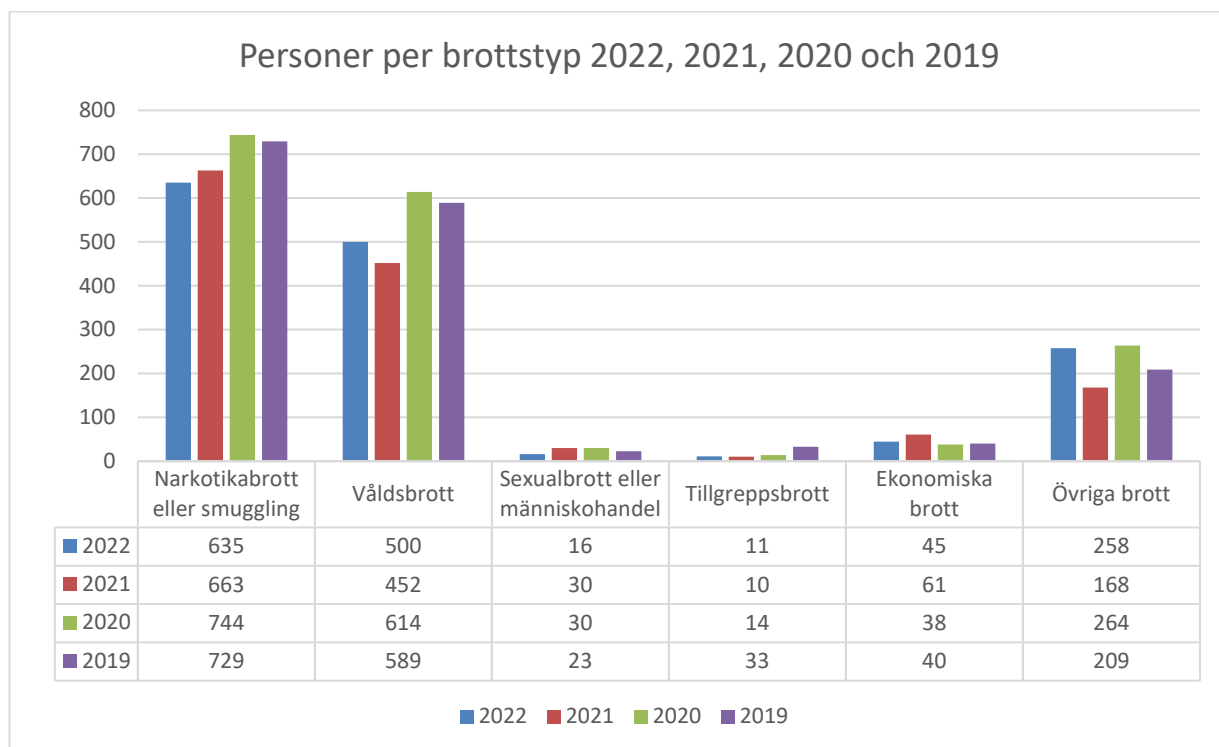
Under 2022 användes hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation mot 1 465 personer. En jämförelse med tidigare år ger följande resultat.

Antalet personer fördelade på brottstyp

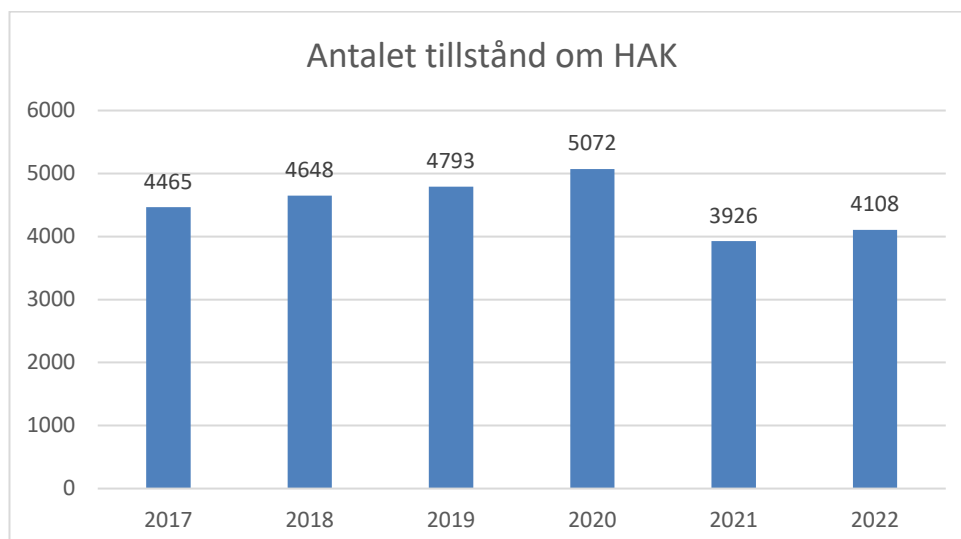
Antalet avlyssnade misstänkta personer fördelar sig mellan olika brottstyper på följande sätt.

Antalet tillstånd

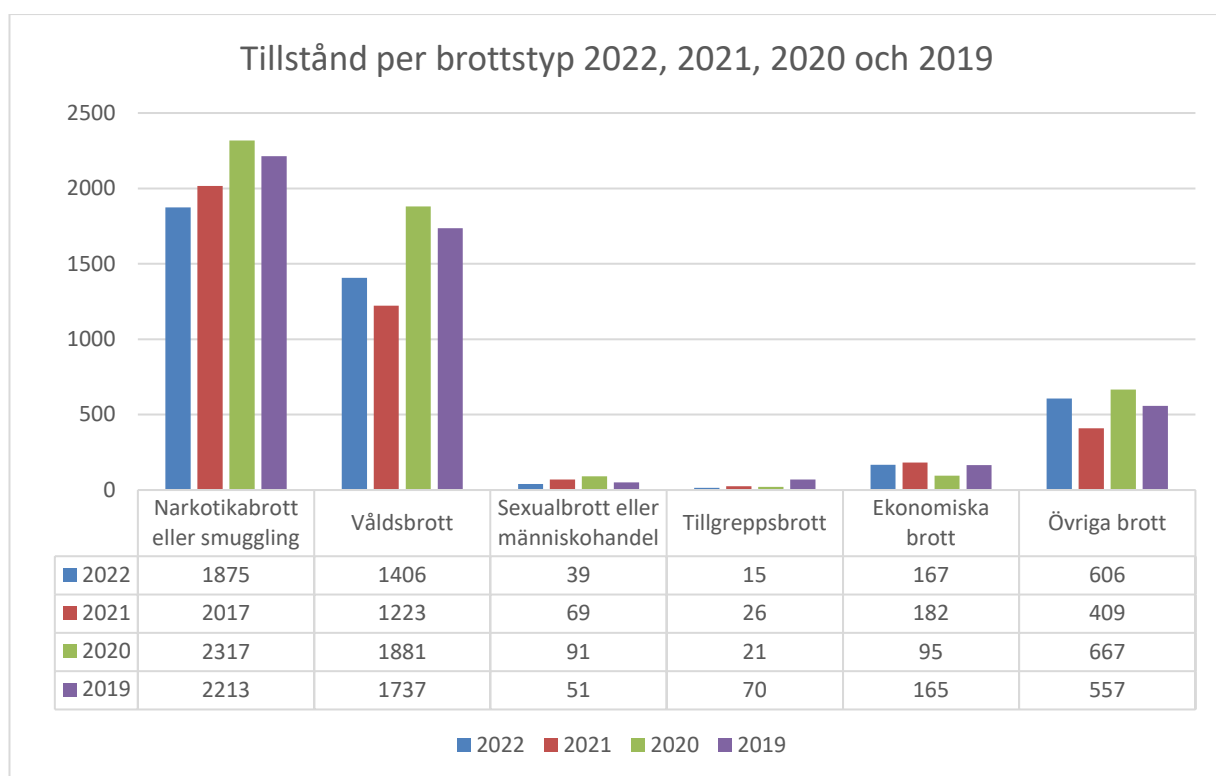
Ett tillstånd avser i detta sammanhang ett telefonnummer eller annan adress. Det innebär att samma misstänkt kan vara föremål för flera tillstånd om han eller hon använder sig av flera telefoner eller andra adresser vid elektronisk kommunikation. Ett beslut av domstol kan omfatta flera tillstånd.

Under 2022 gavs 4 108 tillstånd till hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation. En jämförelse med tidigare år ger följande resultat.

Antalet tillstånd fördelat på brottstyp

Tillstånden fördelar sig mellan olika brottstyper på följande sätt.

Avslag

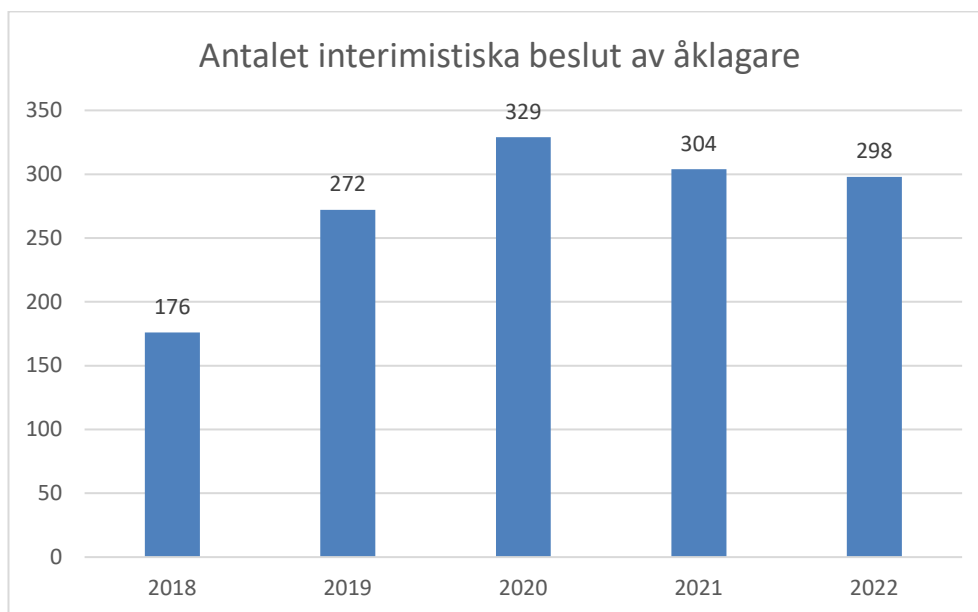
En ansökan kan avse flera teleadresser. Ett negativt beslut från en domstol avseende en ansökan som innehåller flera adresser kommer därför resultera i flera avslag.

Domstol har avslagit åklagares begäran om tillstånd till HAK i 14 fall.

Motsvarande siffror för 2021, 2020 och 2019 var 28, 14 respektive 35 fall.

Interimistiska beslut

Åklagare har under 2022 fattat 298 interimistiska beslut om HAK. Tre beslut har upphävts av domstol, således har 295 beslut fastställts.

Tvångsmedlets varaktighet

Nedan redovisas antal dagar per avlyssnad person. Om det har skett en förlängning, oavsett om en sådan skett direkt eller efter ett uppehåll, är det fortfarande att anse som samma avlyssning. De redovisade värdena har angetts i hela dagar. Del av dag har räknats som hel dag. Endast den faktiska avlyssningstiden har angetts, vilket innebär att bara de dagar som avlyssning faktiskt skett är medräknade i redovisningen.

	Genomsnittlig tid	Mediantid	Längsta tid	Kortaste tid
2018	43	29	578	1
2019	39	29	658	1
2020	39	29	354	1
2021	45	30	652	1
2022	48	30	282	1

Nyttan

Nedan anges i vilken omfattning HAK har inneburit någon nytta för utredningen.

Både antalet och hur stor andel de utgjort av samtliga avlyssnade redovisas. I de ärenden som omfattas av nyttoredovisningen, alltså ärenden där förundersökningen har lagts ned eller beslut i åtalsfrågan fattats under 2022, har HAK

använts vid 1 393 brott (1 534 brott under 2021, 1 517 brott under 2020 och 1 525 brott under 2019).

Med brott avses i detta sammanhang brottsmisstanke riktad mot person. Om flera personer är misstänkta för samma gärning, kan det således resultera i att flera brott redovisas i statistiken.

Under förundersökning:

Nytta	2022		2021	2020	2019
	Antal	Andel	Andel	Andel	Andel
uppgifterna har utgjort underlag i förhörssituation	593	43 %	43 %	49 %	47 %
uppgifterna har medfört att effektiv spaning har kunnat genomföras	732	53 %	50 %	51 %	51 %
uppgifterna har bidragit till att annat tvångsmedel har använts mot den misstänkte	452	32 %	29 %	33 %	34 %
uppgifterna har bidragit till utredning av brottsutbyte	81	6 %	8 %	8 %	9 %
uppgifterna har lett till stärkta misstankar mot den misstänkte	583	42 %	43 %	48 %	45 %

Efter förundersökningen:

Nytta	2022		2021	2020	2019
	Antal	Andel	Andel	Andel	Andel
uppgifterna har bidragit till att den misstänkte kunnat avföras från utredningen	135	10 %	10 %	10 %	11 %
uppgifterna har bidragit till att den misstänkte kunnat åtalas	431	31 %	32 %	33 %	34 %
uppgifterna har åberopats som bevisning i stämningsansökan	400	29 %	30 %	30 %	33 %

Överskottsinformation:

Nytta	2022		2021	2020	2019
	Antal	Andel	Andel	Andel	Andel
uppgifterna har bidragit till att något tvångsmedel använts mot annan person i samma förundersökning	219	16 %	19 %	20 %	18 %
uppgifterna har använts för att utreda brott i en annan förundersökning	138	10 %	5 %	5 %	6 %

Övrigt:

Nytta	2022		2021	2020	2019
	Antal	Andel	Andel	Andel	Andel
uppgifterna har på annat sätt bidragit till att utredningen kunnat föras framåt	570	41 %	32 %	39 %	46 %

Exempel på användningen i praktiken

För att åskådliggöra vilken betydelse användningen av HAK har haft för brottsbekämpningen redovisas här fyra anonymiserade ärenden.

Exempel 1

Tre personer, två män och en kvinna, kom via Öresundsbron i två bilar. Båda bilarna togs ut för kontroll och alkohol i båda bilarna såg ut att komma från samma affär. Registerslagning visade att alla tre kom från samma ort i Sverige. I kvinnans personbil, i bensintanken, påträffades en större mängd amfetaminolja. Interimistiskt beslut om HAK på de tre personernas telefoner togs. Narkotikan togs ut och de tilläts lämna tullen. I avlyssningen berättade kvinnan, om än i andra ordalag, att hon var orolig för att tullen upptäckt narkotikan eftersom bensinmätaren plötsligen fungerade, men lugnades av en av männen. Alla tre diskuterade också om att männen, som nu hade varsin personbil, skulle köra framför och bakom kvinnan, så att de hade uppsikt över henne. Det diskuterades också om att man skulle stanna på en bensinstation för att kolla om narkotikan fanns kvar. Tullens spanare gjorde dock ingen iakttagelse av att de kontrollerade bensintanken. Alla tre greps senare på sin hemort och dömdes i både tingsrätt och hovrätt för synnerligen grov narkotikasmuggling. Materialet från avlyssningen utgjorde del av bevisningen.

Exempel 2

Omfattande gatuförsäljning av hasch och narkotikaklassade tabletter som hade pågått invid portar till en flerfamiljsfastighet under längre tid utan att de åtgärder områdespolis haft att tillgå haft effekt. Narkotikaförsäljningen skedde helt öppet i bostadsområdet sju dagar i veckan från eftermiddag till kväll. Flera personer var inblandade och samverkade genom att ha olika roller. Två s.k. försäljningsnummer hade identifierats genom tips och kontakter med misstänkta köpare. För att kunna leda i bevisning att det handlade om omfattande och organiserad narkotikaförsäljningsverksamhet inhämtades beslut från domstol om HAK dels mot de två försäljningsnumren, dels mot de misstänkta "sociala telefonnummer", dels senare även mot ett tredje försäljningsnummer som innehades av den av de tre huvudmännen som hade huvudansvaret för den fysiska försäljningen på försäljningsplatsen. Även beslut om hemlig HKÖ inhämtades, dels avseende försäljningsplatsen, dels avseende en senare anträffat förvaringsplats för nätverkets narkotikalager, dels den ene misstänktes nya bostadsadress pga. misstanke om förvaring och hantering där. Vidare inhämtades HÖK för att kunna koppla telefonnumren till försäljningen under längre tid än avlyssningen avsåg och för att kunna via analys koppla de misstänkta ytterligare till numren över tid. Under utredningen upptäcktes en vapengömma i samma lokal som narkotikalagret, varvid ytterligare ett tillstånd för hemliga kameraövervakning inhämtades.

Genom den hemliga telefonavlyssningen kunde bl.a. omfattningen av verksamheten kartläggas, ett urval av kunder identifieras och de misstänkta mellanhavanden och inbördes relationer utredas. Inspelningarna av avlyssnade samtal och sms, film från den hemliga kameraövervakningen samt material och statistik från den retroaktiva telefonövervakningen utgjorde tillsammans med bl.a. telefontömningar och beslag den huvudsakliga bevisningen i ett åtal mot två av de tre huvudpersonerna i säljledet (den tredje undkom ingripande vid tillslaget men har nu frihetsberövats och utreds separat) för grovt narkotikabrott. Användandet av samtliga i ärendet aktuella hemliga tvångsmedel var avgörande för framgång i utredningen och lagföring, HAK och HKÖ för den verksamhet som följdes i realtid och HÖK som bevisning av att verksamheten pågått längre tid tillbaka och hanterats av samma personer. De två som åtalades för grovt narkotikabrott dömdes till fängelsestraff mellan två år och sex månader och fyra år, den senare dömdes även för grovt vapenbrott. Domen har överklagats. Förundersökning pågår mot den tredje huvudmannen, som f.n. är häktad.

Exempel 3

I en utredning om grovt narkotikabrott beviljades tillstånd till HAK och HDA. Genom avlyssnade telefonsamtal kunde konstateras att två personer planerade en resa till en annan stad och att syftet föreföll vara att hämta narkotika. Detta kunde sedan jämföras med material från HDA där chatt-

meddelanden skickades om vilken adress de skulle färdas till samt, sedan resan gjorts, vad det var som hade hämtats. I chattmeddelanden beskrevs även utseendet på den väska som narkotikan förvarades i, vilket i förlängningen gjorde det möjligt att åtala även beställaren av narkotikan. Tre personer dömdes för involvering i införskaffandet och transporten av narkotikan.

Exempel 4

I ett ärende rörande mord inhämtades tillstånd till HAK mot den person som kunde misstänkas för gärningen. Genom avlyssningen stod det sedan klart att det var den misstänkta som använde sig av telefonen. Samma telefon hade även gjort uppkopplingar i anslutning till brottsplatsen vid tiden för gärningen. Denna omständighet, tillsammans med annan bevisning, bidrog till att den misstänkta personen kunde åtalas och sedermera dömas för mordet.

Analys

Under perioden från 2015 till 2020 sågs det en årlig ökning av antalet personer som var föremål för HAK. Den totala ökningen var då relativt markant, från 546 personer 2015 till 1 704 personer 2020, vilket motsvarade 47 procent. 2021 sågs istället en relativt kraftig minskning, från nämnda 1 704 personer 2020 till 1 384 personer 2021, eller med andra ord en minskning med 19 procent. Under 2022 var 1 465 personer föremål för HAK. Jämfört med föregående år motsvarar det en ökning med sex procent. Ökningen är således inte särskilt stor och antalet avlyssnade personer är lägre än något av åren 2018-2020.

Motsvarande mönster kan urskiljas när det gäller antalet beslutade tillstånd, som även de ökade år för år under perioden 2015-2020, för att sedan gå ned drastiskt 2021. Minskningen mellan 2020 och 2021 motsvarade 23 procent. 2022 gick antalet tillstånd upp något, från 3 926 tillstånd 2021 till 4 108 tillstånd 2022, motsvarande fem procent.

Tillstånd till HAK, och andra hemliga tvångsmedel, beviljas framförallt i förundersökningar beträffande kategorierna narkotikabrottslighet eller narkotikasmuggling och våldsbrott. 2022 minskade dock antalet personer som avlyssnades med anledning av misstanke om narkotikabrottslighet, medan antalet personer misstänkta för våldsbrottslighet ökade. Räknas brottstyperna ihop, är totalen dock i stort oförändrad. 2021 meddelades totalt 3 240 tillstånd till HAK som grundats på antingen narkotika eller våldsbrottslighet. 2022 var motsvarande siffra 3 281.

Antalet personer som har avlyssnats med anledning av misstanke om narkotikabrott eller narkotikasmuggling låg 2019 på 729 personer, då antalet tillstånd var 2 213. Det skedde sedan en ökning 2020 då antalet personer var 744 och antalet tillstånd 2 317. Därefter sågs alltså en kraftig minskning genom att antalet personer 2021 sjönk till 663 och antalet tillstånd till 2 017.

Minskningen har sedan fortsatt 2022 där antalet personer var 635 och antalet tillstånd 1 875, en minskning motsvarande fyra respektive sju procent.

När det gäller våldsbrott så låg 2019 antalet personer som avlyssnats på 589 personer. Antalet tillstånd var 1 737. 2020 ökade antalet personer till 614 och antalet tillstånd till 1 881. Dessa minskade 2021, då antalet personer var 452 och antalet tillstånd 1 223. 2022 skedde en ökning, då antalet personer var 500 och antalet tillstånd var 1 406, motsvarande elva respektive 15 procent.

När det gäller förundersökning om brottstyperna sexualbrott eller människohandel, tillgrepsbrott och ekonomiska brott kan konstateras att såväl antalet avlyssnade personer som antalet tillstånd är relativt konstant över tid. Samtidigt används HAK relativt sällan vid denna typ av utredningar, vilket gör det svårare att dra några slutsatser av statistiken. För kategorien övriga brott syns en ökning 2022, jämfört med 2021. Antalet personer avseende denna kategori var 258 under 2022 och antalet tillstånd 606 jämfört med 2021 då antalet personer var 168 och antalet tillstånd 409. Ökningen motsvarar 53 respektive 48 procent. Samtidigt är nivån för 2022 helt jämförbar med 2020. Även här gäller att underlaget är relativt begränsat, varför det är svårt att dra slutsatser genom att jämföra enskilda år med varandra.

Den stora minskningen som sågs i antalet personer och tillstånd 2021 jämfört med 2020 förklarades då med att en sannolik förklaring kunde vara att många utredningar byggd på information från de krypterade tjänsterna Encrochat, SkyECC och Anom, varför behovet av att få tillgång till meddelanden genom HAK kunde antas ha minskat. Den ökning som nu skett från 2021 till 2022 är relativt liten och ligger fortfarande långt från nivåerna som gällde 2018-2020. Tillgång till material från de krypterade tjänsterna kan alltså vara en förklaring till att nivåerna inte gått tillbaka till vad som gällde tidigare. Det pågår fortfarande ett stort antal utredningar runt om i landet som bygger på material som inhämtats från någon av dessa krypterade tjänster. Vad som ytterligare talar för att det är just tillgången till de krypterade tjänsterna som är den främsta förklaringen till nedgången för HAK, är att motsvarande nedgång inte alls syns för övriga hemliga tvångsmedel, där nivåerna istället är relativt konstanta sett över den senaste treårsperioden.

2022 skedde ett mycket stort antal mord och sprängningar inom de kriminella nätverken, särskilt i Stockholmsområdet. Detta kan förklara varför antalet personer och tillstånd avseende brottstyperna narkotikabrott och narkotikasmuggling har minskat, men ökat för brottstypen våldsbrott, samtidigt som totalen är konstant.

Vid en jämförelse mellan 2022 och 2021 har den genomsnittliga avlyssningstiden per person ökat från 45 till 48 dagar. 2020 och 2019 var den genomsnittliga tiden 39 dagar. Det kan därför konstateras att den genomsnittliga avlyssningstiden för 2022 var högre än under de närmst föregående åren.

Mediantiden för 2022 var densamma som för 2021, nämligen 30 dagar. Den längsta avlyssningstiden för 2022 var 282 dagar, att jämföras med föregående år då den längsta avlyssningstiden var 652 dagar. Måttet för den längsta avlyssningstiden är emellertid relativt trubbigt, då ett enskilt ärende – av naturliga skäl – får stort genomslag.

Nyttoanalys

När nyttan från ett hemligt tvångsmedel ska analyseras ska inledningsvis beaktas att redovisningen bygger på bedömningar som den åklagare som har lett förundersökningen har gjort. Vidare ska beaktas att nytto-redovisningen inte innehåller någon värdering eller gradering av nyttan. Nyttan redovisas alltså binärt, antingen någon nytta eller ingen nytta.

Precis som tidigare föreligger det relativt stora skillnader mellan de olika nyttoparametrarna. Samtidigt är det tydligt att de inbördes förhållandena mellan respektive parameter är relativt konstant över tid. Den parameter som 2022 gav störst nytta var att uppgifterna medfört att effektiv spaning har kunnat genomföras, vilket var fallet i 53 procent (50 procent 2021). Andra nyttor som varit av stor betydelse 2022 var att uppgifterna utgjort underlag i förhörssituationer (43 procent 2022, och även 2021) samt lett till stärkta misstankar mot den misstänkte (42 procent 2022 jämfört med 43 procent 2021).

5 Förenklat förfarande vid vissa beslut om HAK

Den 1 augusti 2020 trädde 27 kap. 28 a § rättegångsbalken i kraft. Bestämmelsen möjliggör ett förenklat förfarande vid vissa beslut om HAK. Eftersom bestämmelsen endast var tillämplig i fem månader 2020 så är det svårt att jämföra det årets siffror med senare års siffror.

Antalet personer

Det förenklade förfarandet har använts mot 196 personer. Motsvarande siffror för 2021 och 2020 var 151 respektive 85 personer.

Antalet tillstånd

Det har givits 283 tillstånd med stöd av bestämmelsen om det förenklade förfarandet. 2021 gavs det 215 tillstånd och 2020 gavs det 115 tillstånd.

Antalet avslag

Domstol har inte i något fall avslagit åklagares begäran om tillstånd enligt det förenklade förfarandet. Vare sig 2021 eller 2020 avslogs heller någon begäran om tillstånd enligt det förenklade förfarandet.

Interimistiska beslut

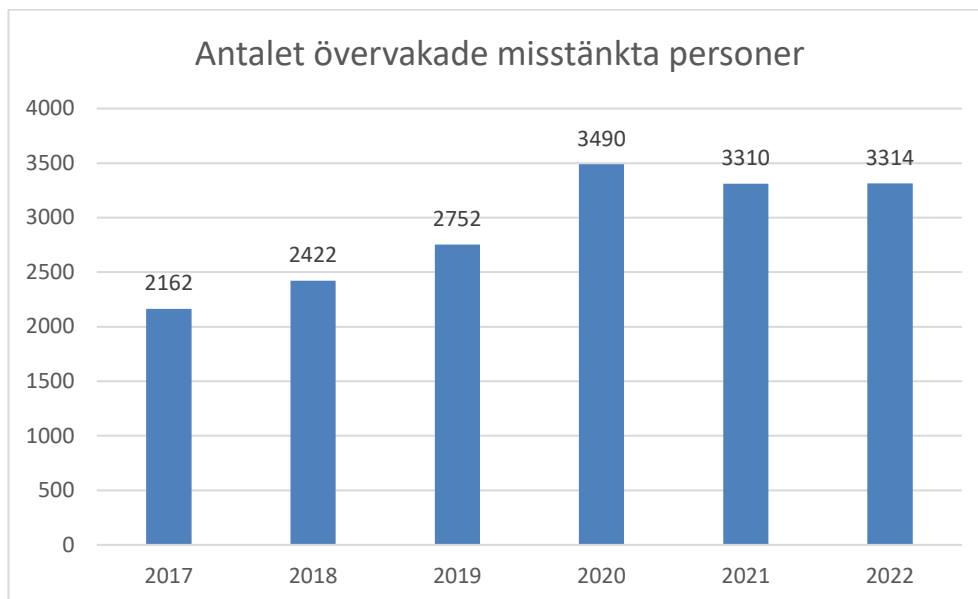
Åklagare har fattat nio interimistiska beslut, vilka samtliga fastställts av domstol. Även 2021 och 2020 fastställde domstol åklagares samtliga interimistiska beslut.

6 Hemlig övervakning av elektronisk kommunikation (HÖK)

En HÖK innebär att uppgifter hämtas in om meddelanden. Det gäller bland annat uppgifter om vilka telefoner som varit i kontakt med varandra och när det har ägt rum. Uppgifter om vad som sägs eller har sagts får inte hämtas in med stöd av ett tillstånd till HÖK. Uppgifter kan också hämtas in om vilka telefoner som funnits i ett visst område och liksom uppgifter om i vilket område en viss telefon finns eller har funnits.

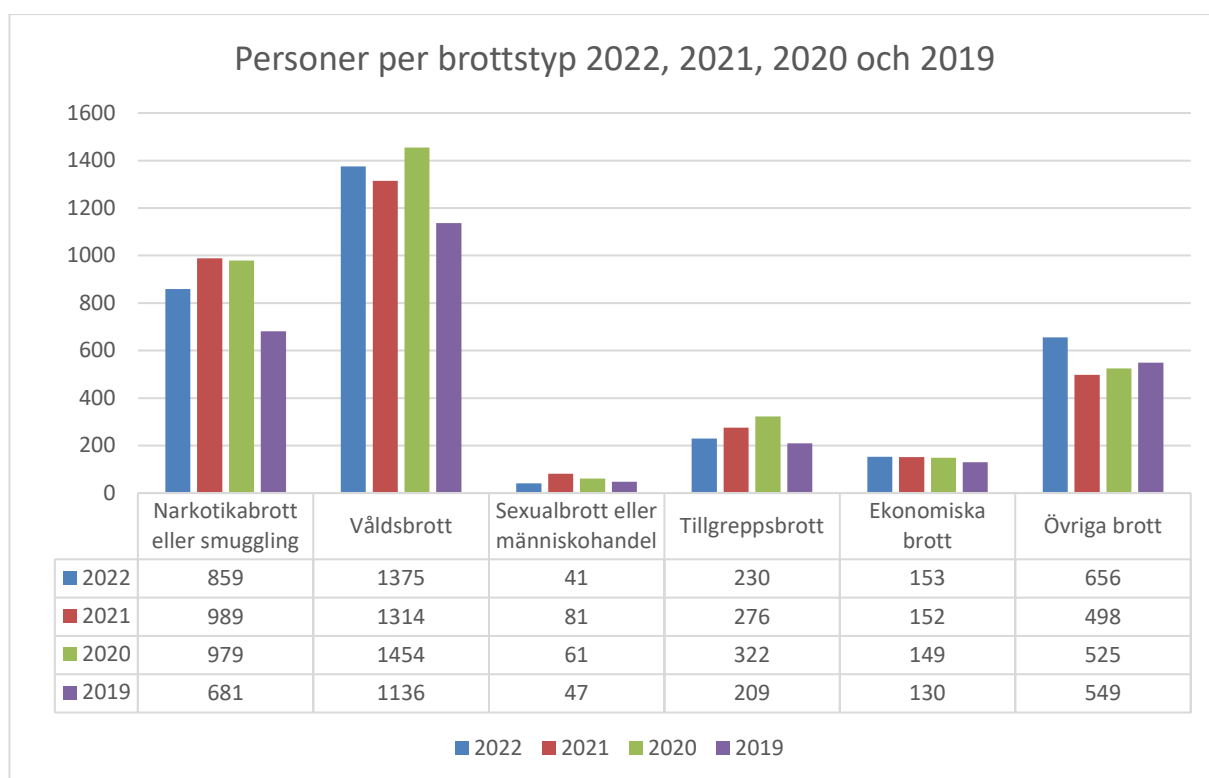
Antalet personer

Under 2022 användes HÖK mot 3 314 personer. En jämförelse med tidigare år ger följande resultat.

Antalet personer fördelade på brottstyp

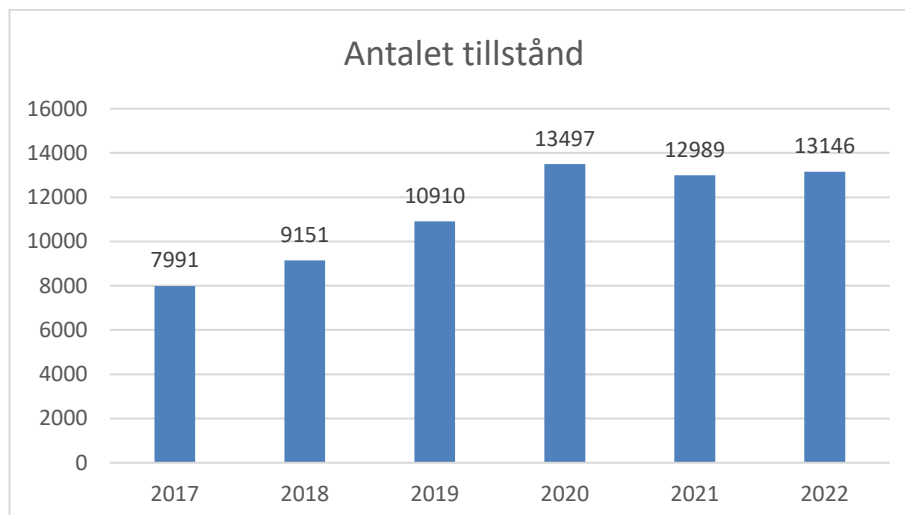
Tillstånden fördelar sig mellan olika brottstyper på följande sätt.

Antalet tillstånd

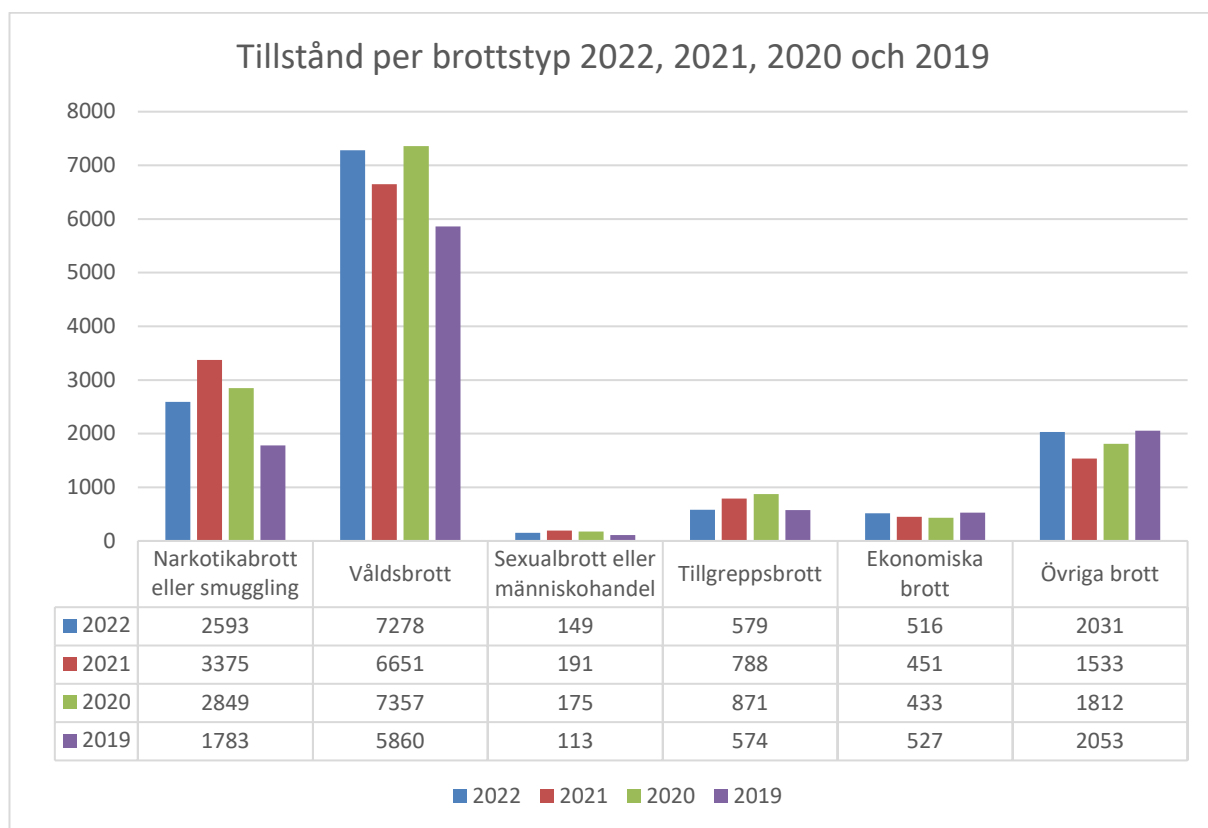
Ett tillstånd avser även i detta sammanhang ett telefonnummer eller annan adress. Det innebär att en misstänkt person kan vara föremål för flera tillstånd om han eller hon använder sig av flera telefoner eller andra adresser vid elektronisk kommunikation.

Under 2022 gavs 13 146 tillstånd till HÖK. En jämförelse med tidigare år ger följande resultat.

Antalet tillstånd fördelat på brottstyp

Tillstånden fördelar sig mellan olika brottstyper på följande sätt

Avslag

En ansökan kan avse flera teleadresser. Ett negativt beslut från en domstol avseende en ansökan som innehåller flera teleadresser kommer därför att resultera i flera avslag.

Domstol har avslagit åklagares begäran om tillstånd till HÖK i 87 fall. Motsvarande siffror för 2021, 2020 respektive 2019 var 100, 102 respektive 117 fall.

Interimistiska beslut

Åklagare har under 2022 fattat 241 interimistiska beslut om HÖK. Motsvarande siffror för 2021, 2020 respektive 2019 var 114, 139 respektive 86 beslut.

Domstol har upphävt fyra interimistiska beslut. 2021 upphävdes inte något interimistiskt beslut.

Exempel på användningen i praktiken

För att åskådliggöra vilken betydelse användningen av HÖK har haft för brottsbekämpningen beskrivs här fem anonymiserade ärenden.

Exempel 5

Sedan tre personer kunde gripas på bar gärning efter misstanke om inbrottsstöld inhämtades tillstånd till hemlig övervakning av elektronisk kommunikation, då det fanns misstankar om att personerna även hade genomfört andra, liknande, gärningar. Genom uppgifterna från HÖK, i kombination med analys av en beslagtagna mobiltelefon, kunde personerna knytas till ytterligare sju inbrottsstölder. Samtliga målsägande var äldre personer som blivit bestulna på kontanter, smycken, klockor och andra värdesaker. Uppgifterna från den hemliga övervakningen bidrog starkt till att samtliga tre personer kunde dömas för samtliga inbrottsstölder.

Exempel 6

En eftermiddag anträffades en svårt skadad kvinna utomhus i anslutning till ett hotell. Skadorna var livshotande. Det visade sig att kvinnan var prostituerad. Vid kontroll av övervakningsfilm från hotellet kunde konstateras att en man gick in i kvinnans hotellrum och kom ut sex minuter senare. Det kunde förmodas att det var gärningsmannen. Genom att kontrollera vilka telefonnummer som hade använts för att boka träff med målsäganden, kunde en för utredningen intressant telefon identifieras. Genom HÖK av denna telefon kunde konstateras att den hade befunnit sig vid brottsplatsen vid tiden för gärningen. Av uppgifterna framkom även hur telefonen hade förflyttat sig efter gärningen. Dessa uppgifter, i kombination med andra uppgifter som hämtades in i utredningen, var till slut avgörande för att gärningsmannen kunde identifieras och sedermera åtalas, och dömas, för försök till mord.

Exempel 7

Sedan en person lagt ut en motorcykel för försäljning via internet blev hen kontaktad per telefon av en presumtiv köpare. De bestämde tid och plats för att den presumtive köparen skulle få tillfälle att titta på motorcykeln. När köparen kom till platsen utövade denne våld mot säljaren, därefter satte hen sig på motorcykeln och, tillsammans med ytterligare personer, körde de från platsen. Genom HÖK kunde konstateras vilken telefon som hade varit i kontakt med säljaren. Den kunde sedan, genom ett beslag, knytas till viss person. Uppgifterna från HÖK bidrog sedan till att personen kunde åtalas, och dömas, för rån.

Exempel 8

Vid en utredning om bland annat människorov begärdes rättsens tillstånd till HÖK avseende fyra misstänkta personers telefontrafik. Från denna kunde konstateras att samtliga fyra telefoner hade varit inaktiva under tiden den aktuella gärningen begicks, samt att telefonerna sedan aktiverades i stort sett samtidigt och på samma plats. Denna omständighet bidrog till att det ansågs utrett att samtliga fyra personer hade varit delaktiga i människorovet, vilket de dömdes för.

Exempel 9

Se exempel 2.

Analys

Antalet misstänkta personer som varit föremål för HÖK var 2022 i det närmaste identiskt med 2021, 3 314 personer jämfört med 3 310. Det hade föregåtts av ett historiskt högt antal 2020 då 3 490 misstänkta personer var föremål för HÖK. Antalet övervakade personer 2022 är således det näst högsta antal som har redovisats.

Antalet tillstånd ökade också något 2022 jämfört med 2021, från 12 989 till 13 146. Det är en ökning med 157 tillstånd, vilket motsvarar en procent.

Under perioden 2017-2020 ökade såväl antalet övervakade personer som antalet tillstånd år för år. För perioden 2020-2022 syns inte motsvarande ökning, utan istället synes nivåerna ligga relativt konstant. Liksom tidigare gäller att en rimlig förklaring till de många tillstånden är att misstänkta ofta byter telefoner eller telefonnummer och att de brottsutredande myndigheterna därmed också kan knyta misstänkta personer till flera teleadresser.

Sett till brottstyper så följer mönstret för HÖK samma mönster som för HAK, nämligen att antalet tillstånd kopplat till brottstyperna narkotikabrott och smuggling har gått ned en aning, samtidigt som tillstånden kopplat till brottstypen våldsbrott har ökat något. Vad gäller narkotikabrott och smuggling har antalet tillstånd minskat, från 3 375 till 2 593 vilket motsvarar 23 procent. För våldsbrott har antalet tillstånd ökat från 6 651 till 7 278 vilket motsvarar nio procent.

Antalet tillstånd som avser brottstypen sexualbrott eller människohandel var 2022 något lägre än 2021, 149 jämfört med 191. Då antalet tillstånd avseende denna brottstyp är så pass få, är det inte möjligt att dra några egentliga slutsatser utifrån statistiken. Även för kategorin tillgreppsbrott har antalet minskat, från 788 till 579 eller 27 procent. Däremot har antalet tillstånd som rör utredningar om ekonomiska brott och övriga brott ökat jämfört med 2021. Kategorin ekonomiska brott har ökat från 451 till 516 eller 14 procent och övriga brott från 1 533 till 2 031, motsvarande 32 procent.

Även vad gäller antalet personer har antalet misstänkta personer som varit föremål för HÖK beträffande tillstånd för narkotikabrottslighet minskat, från 989 till 859. Samtidigt har antalet misstänkta personer ökat i kategorin våldsbrott, från 1 314 till 1375. Minskningen avseende narkotikabrottslighet motsvarar 13 procent. Ökningen avseende våldsbrott motsvarar fem procent.

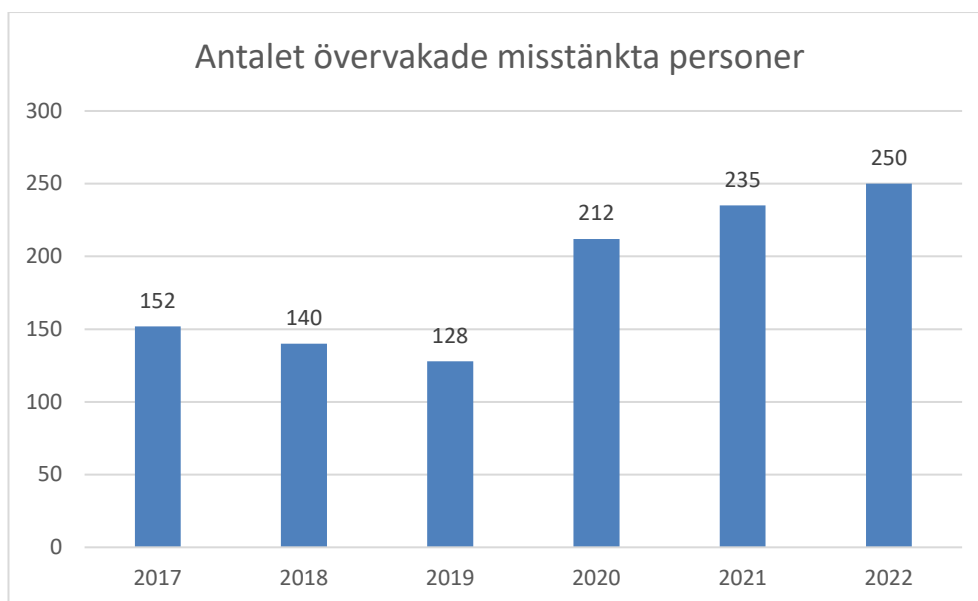

7 Hemlig kameraövervakning (HKÖ)

HKÖ innebär i huvudsak att fjärrstyrda kameror används för personövervakning vid förundersökning i brottmål utan att upplysning om övervakningen lämnas. Åtgärden får avse en plats där den som är skäligen misstänkt kan antas komma att uppehålla sig eller, om det inte finns någon skäligen misstänkt, den plats där brottet har begåtts eller en nära omgivning till denna plats.

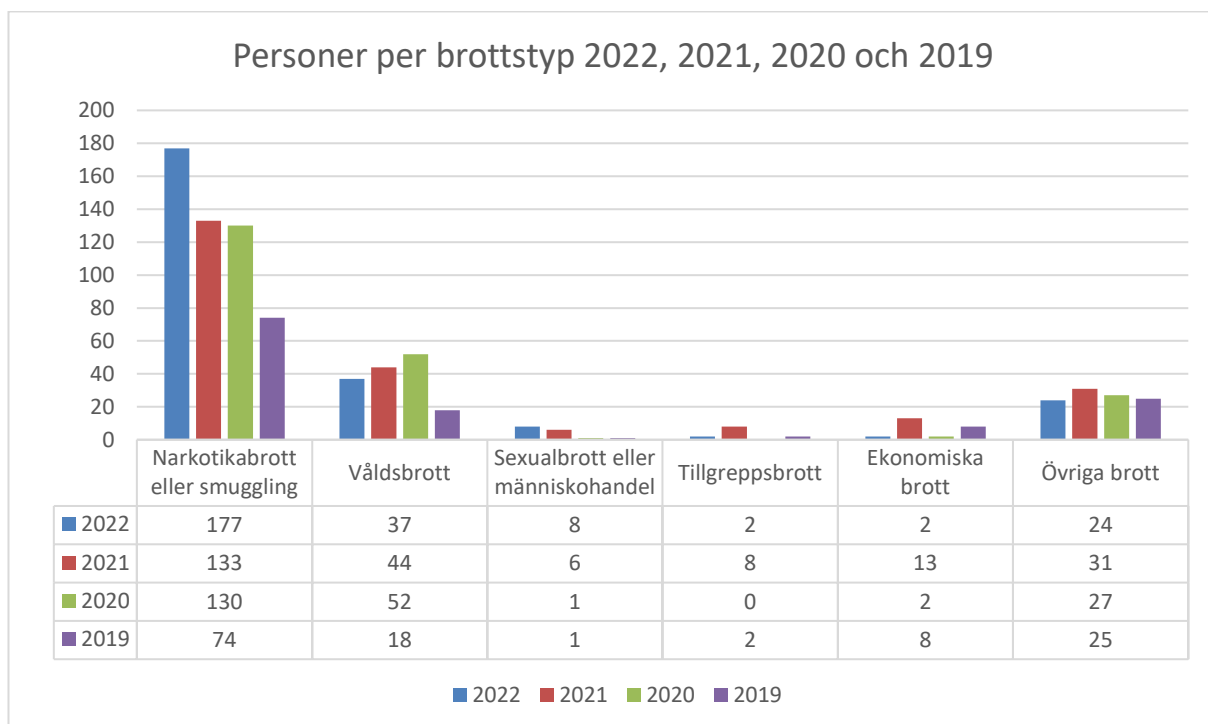
Antalet personer

Under 2022 användes HKÖ mot 250 misstänkta personer. En jämförelse med tidigare år ger följande resultat.

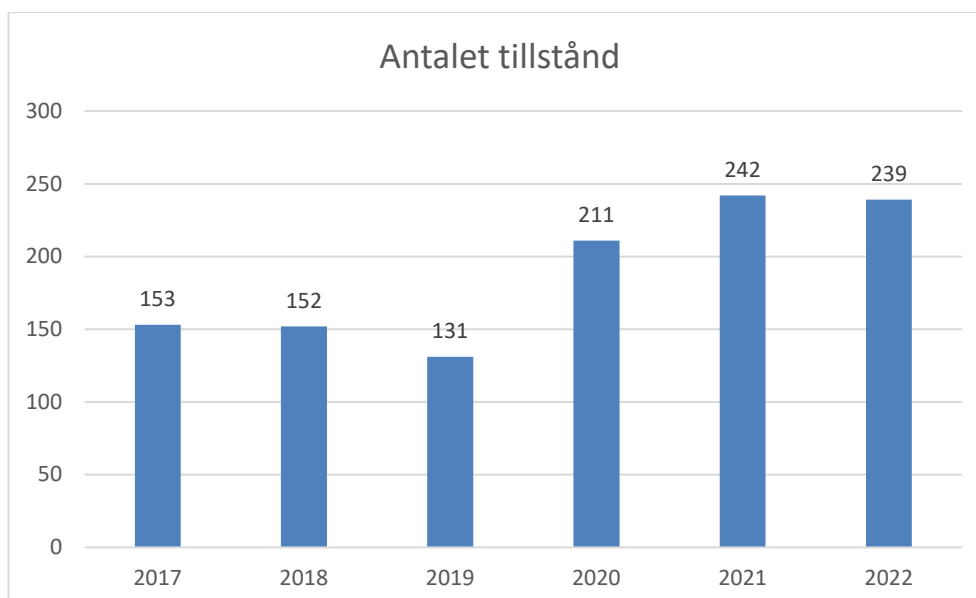
Antalet personer fördelade på brottstyp

Följande diagram visar fördelningen på olika brottstyper. En jämförelse med tidigare år ger följande resultat.

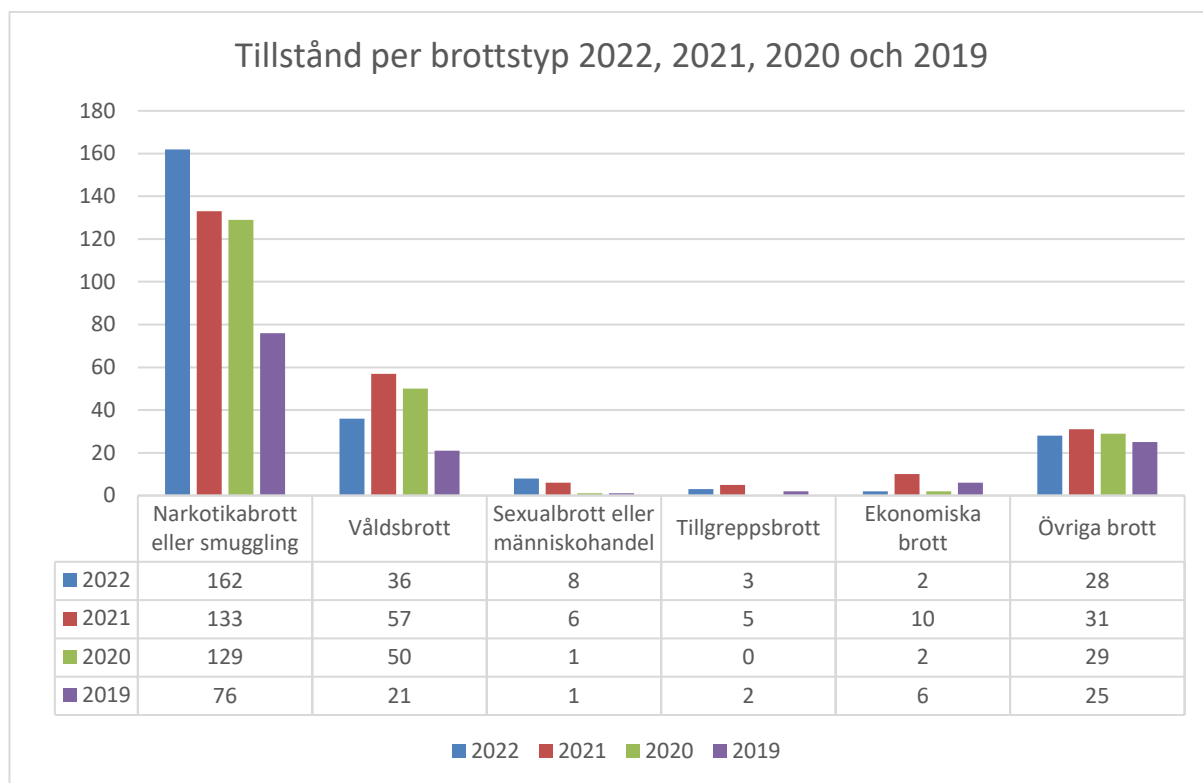
Antalet tillstånd

Under 2022 gavs 239 tillstånd till HKÖ. En jämförelse med tidigare år ger följande resultat.

Antalet tillstånd fördelat på brottstyp

Tillstånden fördelar sig mellan olika brottstyper på följande sätt.

Avslag

Domstol har under 2022 i två fall avslagit åklagares begäran om tillstånd till HKÖ. Motsvarande siffra för 2021 var sex fall.

Interimistiska beslut

Åklagare har under 2022 fattat 54 interimistiska beslut. 52 av dessa har fastställts av domstol och två har upphävts.

Under 2021, 2020 respektive 2019 fattade åklagare 50, 37 respektive 18 interimistiska beslut. Samtliga fastställdes av domstol.

Tvångsmedlets varaktighet

Den tid som HKÖ pågått redovisas i hela dagar.

	Genomsnittlig tid	Mediantid	Längsta tid	Kortaste tid
2018	54	31	255	1
2019	40	29	193	1
2020	48	34	292	1
2021	35	26	210	1
2022	40	30	253	1

Nyttan

Nedan anges i vilken omfattning HKÖ har inneburit något resultat för utredningen. I de ärenden som omfattas av nyttoredovisningen har HKÖ använts vid 232 brott (224 brott 2021, 151 brott 2020 och 176 brott 2019).

Under förundersökning:

	2022		2021	2020	2019
	Antal	Andel	Andel	Andel	Andel
Nytta					
uppgifterna har utgjort underlag i förhörssituation	108	47 %	46 %	50 %	52 %
uppgifterna har medfört att effektiv spaning har kunnat genomföras	162	70 %	70 %	81 %	70 %
uppgifterna har bidragit till att annat tvångsmedel har använts mot den misstänkte	93	40 %	38 %	48 %	46 %
uppgifterna har bidragit till utredning av brottsutbyte	16	7 %	10 %	19 %	10 %
uppgifterna har lett till stärkta misstankar mot den misstänkte	113	49 %	42 %	56 %	55 %

Efter förundersökningen:

Nytta	2022		2021	2020	2019
	Antal	Andel	Andel	Andel	Andel
uppgifterna har bidragit till att den misstänkte kunnat avföras från utredningen	13	6 %	7 %	3 %	15 %
uppgifterna har bidragit till att den misstänkte kunnat åtalas	80	34 %	40 %	36 %	45 %
uppgifterna har åberopats som bevisning i stämningsansökan	69	30 %	34 %	34 %	43 %

Överskottsinformation:

Nytta	2022		2021	2020	2019
	Antal	Andel	Andel	Andel	Andel
uppgifterna har bidragit till att något tvångsmedel använts mot annan person i samma förundersökning	32	14 %	19 %	27 %	15 %
uppgifterna har använts för att utreda brott i en annan förundersökning	12	5 %	5 %	3 %	5 %

Övrigt:

Nytta	2022		2021	2020	2019
	Antal	Andel	Andel	Andel	Andel
uppgifterna har på annat sätt bidragit till att utredningen kunnat föras framåt	110	47 %	27 %	45 %	45 %

Exempel på användningen i praktiken

För att åskådliggöra vilken betydelse användningen av HKÖ haft för brottsbekämpningen redovisas här tre anonymiserade ärenden.

Exempel 10

Efter att ett skotthål anträffats i en källargång beviljades HKÖ i aktuell källare. Det visade sig att ett kriminellt nätverk nyttjade platsen som tillflyktsplats. Under tiden som kameraövervakningen pågick uppstod en konflikt med ett rivaliserande nätverk. På övervakningen syntes då hur flera personer i nätverket kom att hantera ett flertal olika vapen. Totalt kunde åtta vapen, vid tre olika tillfällen, tas i beslag. Material från den hemliga

kameraövervakningen användes sedan som bevisning och var avgörande för att sammanlagt sex personer kunde dömas för synnerligen grovt vapenbrott.

Exempel 11

En större mängd narkotika anträffades i ett källarförråd. Narkotikan togs i beslag och byttes ut mot annan substans. Efter beslut om HKÖ monterades en kamera i anslutning till källarförrådet. Genom denna kunde sedan observeras två personer som vid olika tillfällen var nere vid förrådet. Dessa uppgifter bidrog sedan till att båda personerna kunde dömas för grovt narkotikabrott.

Exempel 12

Se exempel 2.

Analys

Antalet övervakade personer ökade 2022 jämfört med 2021, från 235 till 250 vilket motsvarar sex procent. Däremot minskade antalet tillstånd, marginellt, från 242 till 239 vilket motsvarar en procent. Antalet övervakade personer har ökat år för år sedan 2020. Dessförinnan, under perioden 2017-2019, minskade istället antalet personer år för år.

Det är framförallt i kategorin narkotikabrott eller smuggling som antalet tillstånd, och personer, har ökat. Antalet tillstånd till HKÖ i denna kategori ökade 2022 jämfört med 2021 från 133 till 166, vilket motsvarar 25 procent. Sett till antalet personer ökade antalet från 133 till 177, motsvarande 33 procent. I kategorin våldsbrott har antalet tillstånd och antalet övervakade personer istället minskat. Antalet tillstånd till HKÖ avseende våldsbrott minskade, från 57 till 36, motsvarande 37 procent. Antalet personer gick ned från 44 till 37, motsvarande 16 procent.

I kategorin sexualbrott eller människohandel har antalet tillstånd ökat, från sex till åtta. Det är en fortsatt ökning jämfört med nivåerna för 2019 och 2020 då endast ett tillstånd per år meddelades. Nivåerna är dock så låga att det inte är möjligt att dra någon generell slutsats utifrån statistiken. För tillgreppsbrott minskade antalet tillstånd något, från fem till tre. Tillstånd som rör ekonomiska brott gick ned från tio till två och för övriga brott minskade antalet tillstånd från 31 till 28.

Den genomsnittliga tiden för HKÖ har över åren varierat, men inom ett relativt konstant spann. 2022 var den genomsnittliga tiden för HKÖ 40 dagar, att jämföras med föregående år då den var 35 dagar och 2020 då den var 48 dagar. Mediantiden för 2022 ökade också, till 30 dagar jämfört med 2021 då mediantiden var 26 dagar. 2020 var mediantiden 34 dagar. Den längsta tid som HKÖ användes 2022 var 253 dagar, vilket kan jämföras med 210 dagar för 2021 och 292 dagar för 2020.

Nyttoanalys

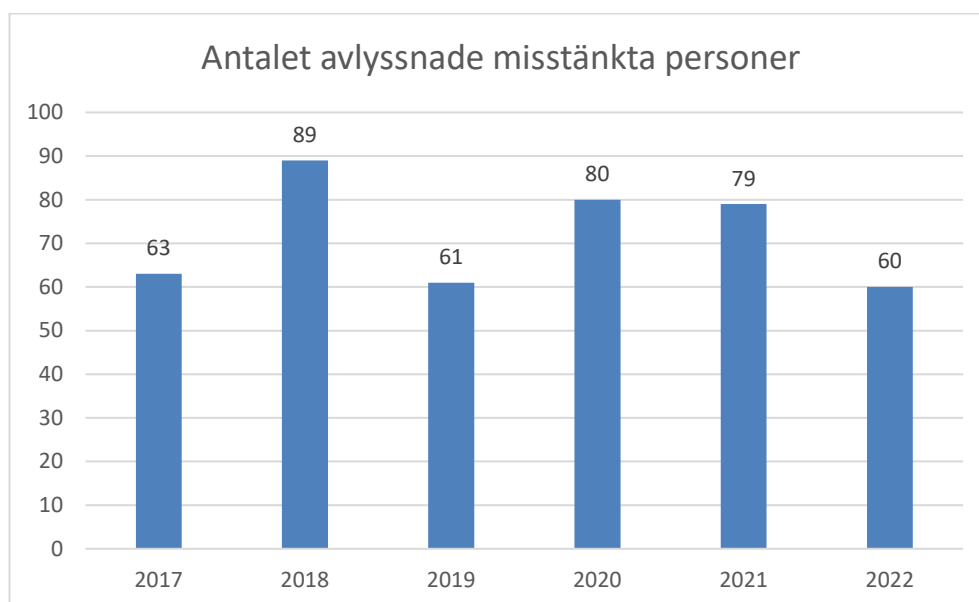
Precis som för övriga hemliga tvångsmedel så föreligger det relativt stora skillnader mellan de olika nyttoparametrarna för HKÖ under perioden 2020-2022. Den största nyttan har varit, precis som tidigare, att HKÖ har medfört att effektiv spaning har kunnat genomföras (70 procent 2022, 70 procent 2021 och 81 procent 2020). I 49 procent av ärendena har uppgifterna från HKÖ lett till stärkta misstankar mot den misstänkte (42 procent 2021 och 56 procent 2020). En annan viktig nytta av HKÖ har varit att uppgifterna bidragit till att den misstänkte kunnat åtalas, vilket var fallet i 34 procent av ärendena (40 procent 2021 och 36 procent 2020).

8 Hemlig rumsavlyssning (HRA)

HRA innebär i huvudsak avlyssning eller upptagning av samtal eller av förhandlingar vid sammanträden eller andra sammankomster som allmänheten inte har tillträde till. Åtgärden får, med vissa undantag, avse en plats där det finns särskild anledning att anta att den som skäligen kan misstänkas kommer att uppehålla sig.

Antalet personer

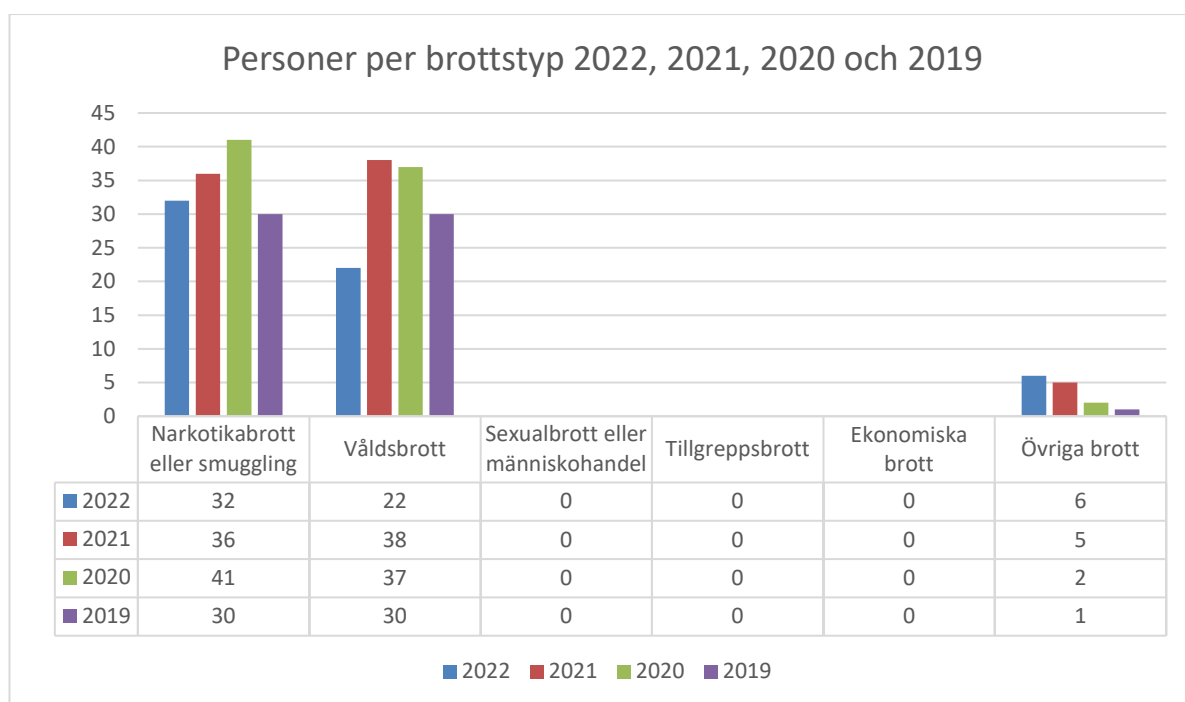
Under 2022 användes HRA mot 60 misstänkta personer. En jämförelse med tidigare år ger följande resultat.

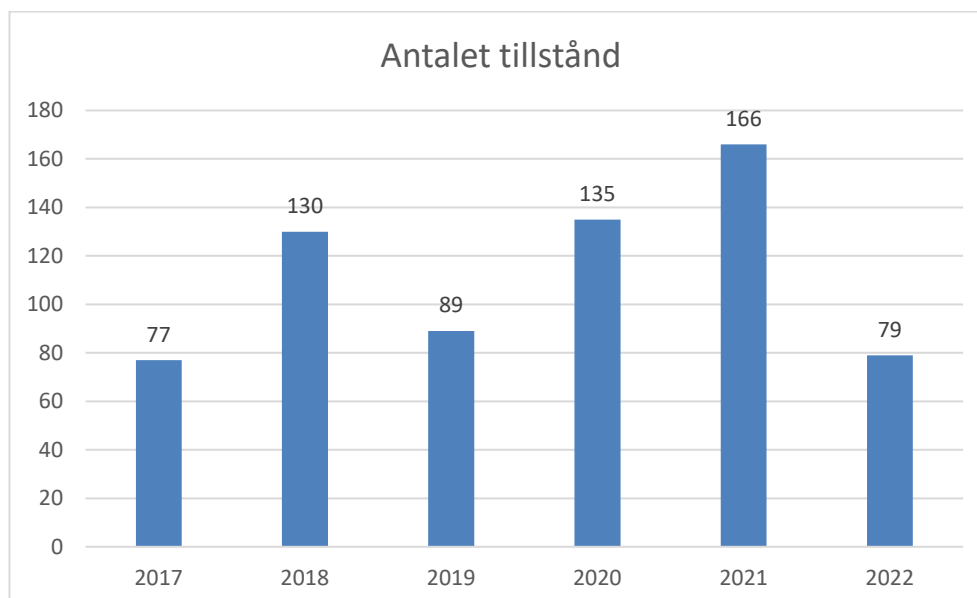
Antalet personer fördelade på brottstyp

Följande diagram visar fördelningen på olika brottstyper.

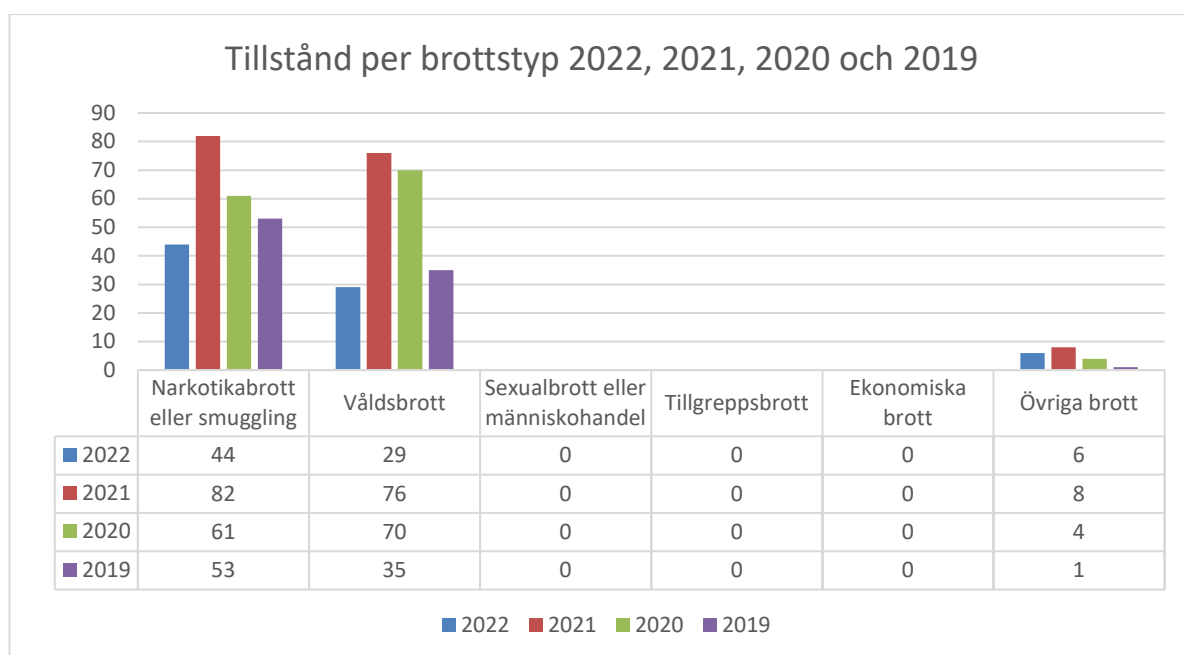
Antalet tillstånd

Under 2022 gavs 79 tillstånd till HRA. En jämförelse med tidigare år ger följande resultat.

Antalet tillstånd fördelat på brottstyp

Tillstånden fördelar sig mellan olika brottstyper på följande sätt.

Avslag

Domstol har i två fall avslagit åklagares begäran om tillstånd till HRA. Under 2021 avslogs åklagares begäran i 13 fall. 2020 avslogs inte något fall och 2019 avslog domstol åklagares begäran om HRA i två fall.

Tvångsmedlets varaktighet

Den tid som HRA pågått redovisas i hela dagar.

	Genomsnittlig tid	Mediantid	Längsta tid	Kortaste tid
2018	65	30	324	6
2019	45	27	287	2
2020	54	31	292	2
2021	45	27	256	2
2022	32	19	168	7

Nyttan

Nedan anges i vilken omfattning HRA har inneburit något resultat för utredningen. I de ärenden som omfattas av nyttoredovisningen har HRA använts vid 77 brott under 2022 (47 brott 2021, 71 brott 2020 och 54 brott 2019).

Under förundersökning:

Nytta	2022		2021	2020	2019
	Antal	Andel	Andel	Andel	Andel
uppgifterna har utgjort underlag i förhörssituation	46	60 %	45 %	28 %	35 %
uppgifterna har medfört att effektiv spaning har kunnat genomföras	55	71 %	53 %	61 %	57 %
uppgifterna har bidragit till att annat tvångsmedel har använts mot den misstänkte	26	34 %	32 %	28 %	19 %
uppgifterna har bidragit till utredning av brottsutbyte	8	10 %	11 %	4 %	2 %
uppgifterna har lett till stärkta misstankar mot den misstänkte	50	65 %	38 %	34 %	22 %

Efter förundersökningen:

Nytta	2022		2021	2020	2019
	Antal	Andel	Andel	Andel	Andel
uppgifterna har bidragit till att den misstänkte kunnat avföras från utredningen	6	8 %	2 %	4 %	19 %
uppgifterna har bidragit till att den misstänkte kunnat åtalas	32	42 %	28 %	15 %	11 %
uppgifterna har åberopats som bevisning i stämningsansökan	32	42 %	30 %	15 %	33 %

Överskottsinformation:

Nytta	2022		2021	2020	2019
	Antal	Andel	Andel	Andel	Andel
uppgifterna har bidragit till att något tvångsmedel använts mot annan person i samma förundersökning	28	36 %	21 %	18 %	6 %
uppgifterna har använts för att utreda brott i en annan förundersökning	6	8 %	13 %	7 %	4 %

Övrigt:

Nytta	2022		2021	2020	2019
	Antal	Andel	Andel	Andel	Andel
uppgifterna har på annat sätt bidragit till att utredningen kunnat föras framåt	50	65 %	38 %	34 %	37 %

Exempel på användningen i praktiken

För att åskådliggöra vilken betydelse användningen av HRA har haft för brottsbekämpningen redovisas här ett anonymiserat ärende.

Exempel 13

Genom information från den krypterade tjänsten Anom uppstod misstanke om att en person varit utsatt för ett mordförsök, men att detta inte hade fullbordats eftersom det vapen som skulle användas vid gärningen hade laddats med fel typ av ammunition. Genom hemlig rumsavlyssning kunde sedan konstateras att en av de personer som kunde misstänkas för inblandning i gärningen berättade för en annan person att hen hade laddat vapnet med felaktig ammunition. Dessa uppgifter, i kombination med övrig bevisning, gjorde att personen kunde dömas för grovt vapenbrott och medhjälp till försök till mord.

Analys

Under 2022 beviljades 79 tillstånd till HRA och antalet avlyssnade personer var 60. Detta är en minskning jämfört med 2021, då antalet tillstånd var 166 och antalet avlyssnade personer var 79. Vid en jämförelse med andra hemliga tvångsmedel framstår användningen av HRA emellertid, liksom tidigare år, som begränsad.

Liksom tidigare år har HRA använts i stort sett uteslutande vid brottstyperna narkotikabrott och narkotikasmuggling samt våldsbrott.

Eftersom antalet tillstånd och antalet övervakade personer, relativt sett, är så lågt syns också en större fluktuation av siffrorna över tid. Det ligger i sakens natur att enstaka ärenden, med flera misstänkta eller med flera personer, kan ge ett stort utfall i statistiken. Även om antalet tillstånd gick ned kraftigt 2022, jämfört med 2021, kan konstateras att nivån är i paritet med nivåerna för 2017 och 2019.

För HRA kan det därför vara relevant att även redovisa antal ärenden som åtgärden använts i. 2022 användes HRA i 41 ärenden. 2021 användes HRA i 42 ärenden och 2020 användes det i 35 ärenden.

Vid en jämförelse av varaktigheten kan konstateras att den genomsnittliga tiden för HRA 2022 var kortare än tidigare år. 2022 var den genomsnittliga avlyssningstiden 32 dagar, jämfört med 45 dagar 2021 och 54 dagar 2020. Även mediantiden minskade. 2022 var mediantiden 19 dagar, jämfört med 27 dagar 2021 och 31 dagar 2020.

Nyttoanalys

Även vad gäller att analysera nytta är det svårt att dra några långtgående och generella slutsatser utifrån statistiken, eftersom underlaget är så begränsat. Av redovisningen följer dock att i 71 procent av ärendena har HRA medfört att effektiv spaning har kunnat genomföras (53 procent 2021 och 61 procent 2020). Det har även skett en ökning av andelen ärenden där uppgifter från HRA bidragit till stärkta misstankar mot den misstänkte, vilket var fallet i 65 procent av de redovisade ärendena (38 procent 2021 och 34 procent 2020). Det synes även vanligare att uppgifter från HRA åberopas som bevisning i stämningsansökan, där andelen 2022 var 42 procent (30 procent 2021 och 15 procent 2020).

9 Hemlig dataavläsning (HDA)

HDA innebär i huvudsak att Polismyndigheten och andra brottsbekämpande myndigheter har rätt att – efter rättens tillstånd – i hemlighet och med ett tekniskt hjälpmedel ta sig in i t.ex. datorer, mobiltelefoner eller användarkonton till lagrings- eller kommunikationstjänster för att kunna läsa av eller ta upp uppgifter som finns i den fysiska utrustningen eller tjänsten. Ett tillstånd till HDA får beviljas för att läsa av eller ta upp

1. kommunikationsavlyssningsuppgifter
2. kommunikationsövervakningsuppgifter
3. platsuppgifter
4. kameraövervakningsuppgifter
5. rumsavlyssningsuppgifter
6. uppgifter som finns lagrade i ett avläsningsbart informationssystem men som inte avses i 1-5, eller
7. uppgifter som visar hur ett avläsningsbart informationssystem används men som inte avses i 1-6.

Uppräkningen är uttömmande. Uppgifter i p. 1-5 motsvarar i huvudsak de uppgifter som kan hämtas in med HAK, HÖK, HKÖ eller HRA. Uppgifterna i p. 6-7 motsvarar uppgifter som polis och åklagare typiskt sett har rätt att ta del av vid en undersökning av ett beslagttaget föremål men som i praktiken inte är tillgängligt på grund av t.ex. kryptering eller lösenordsskydd. Numera kan dessa uppgifter även åtkommas genom det nya tvångsmedlet genomsökning på distans. En förutsättning för att kunna använda genomsökning på distans är emellertid, till skillnad från vid HDA, att inloggning görs genom autentisering i det avläsningsbara informationssystem som åtgärden avser.

I ett tillstånd till HDA ska anges bl.a. vilken typ av uppgift som får läsas av eller tas upp. Ett förlängt tillstånd räknas som ett nytt tillstånd.

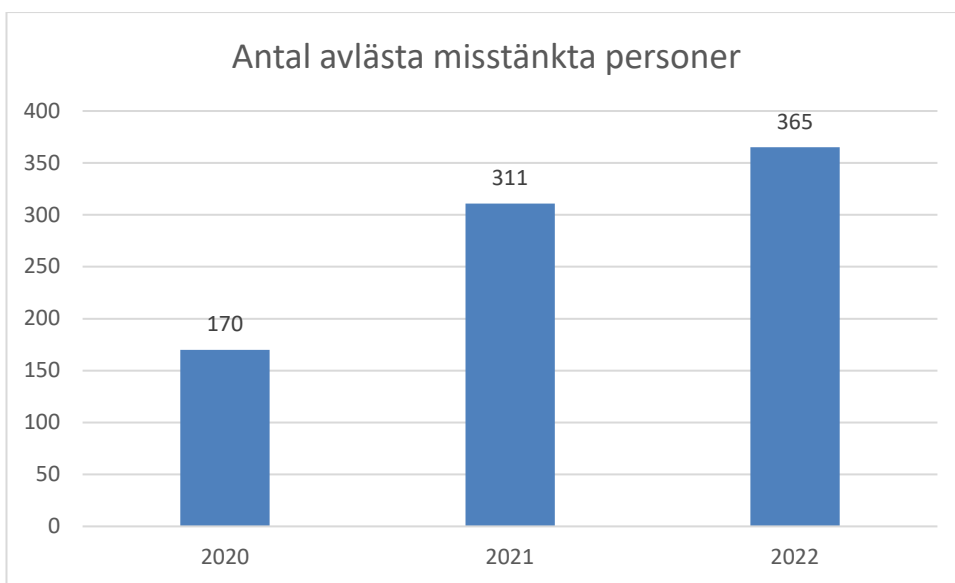
Statistikuppgifterna i detta kapitel är (som nämnt i kapitel 3) inte hämtade från HTM-Cåbra utan från manuellt ifyllda blanketter. Av blankettanvisningarna framgår bl.a. att en blankett per brott ska upprättas. Om flera personer kan misstänkas för brottet ska redovisningen ske på en blankett. En person kan vara misstänkt för flera brott och föremål för uppgiftsinhämtande i mer än ett avseende samt förekomma som misstänkt i mer än ett ärende.

Antalet ärenden

Under 2022 förekom HDA i 148 ärenden registrerade i HTM-Cåbra. Motsvarande siffra för 2021 var 145 ärenden.

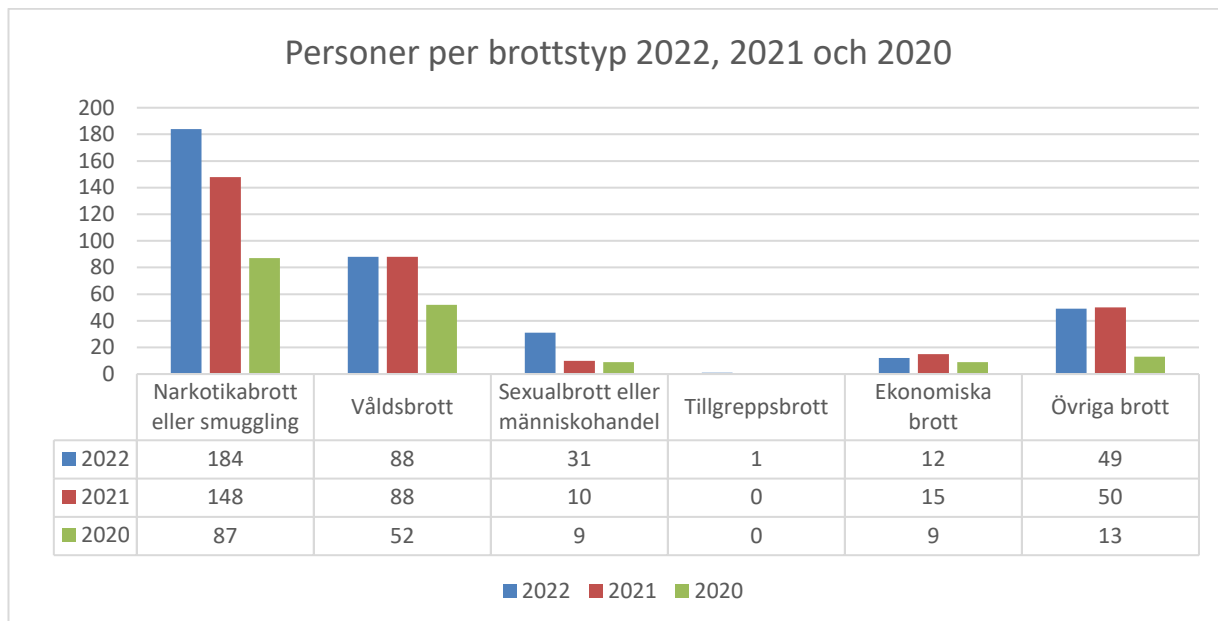
Antalet personer

Under 2022 användes HDA mot 365 misstänkta personer. En jämförelse med tidigare år ger följande resultat. Eftersom tvångsmedlet infördes den 1 april 2020 är det antalet för det året inte helt jämförbart med efterföljande år.

Det totala antalet personer fördelade på brottstyp

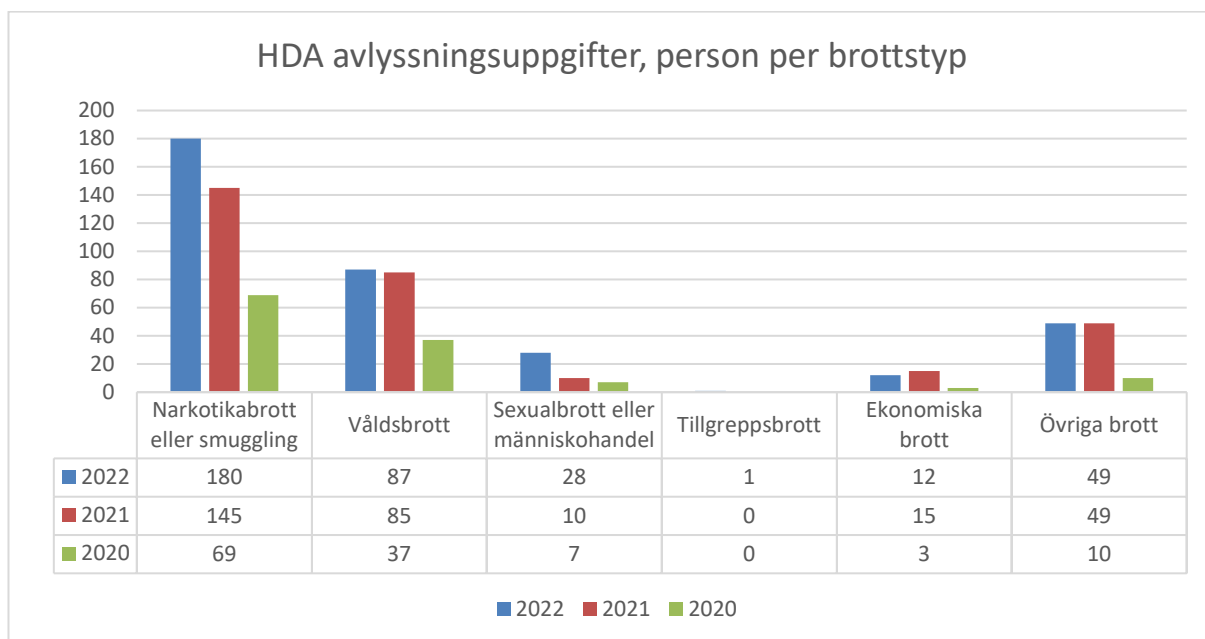
Antalet fördelar sig på följande sätt. Observera att det inte är möjligt att utläsa om samma person varit föremål för HDA med anledning av flera olika brottstyper.

Antalet personer fördelade på brottstyp och uppgiftstyp

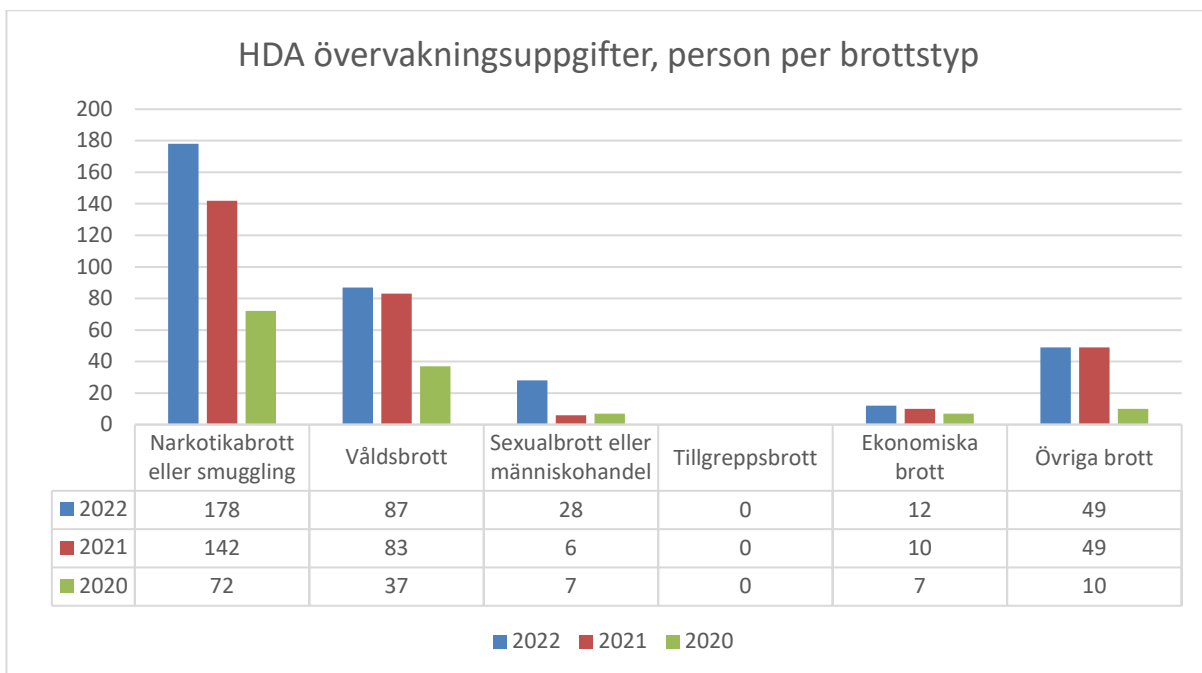
Antalet fördelar sig på följande sätt, jämfört med föregående år.

Punkten 1, avlyssningsuppgifter

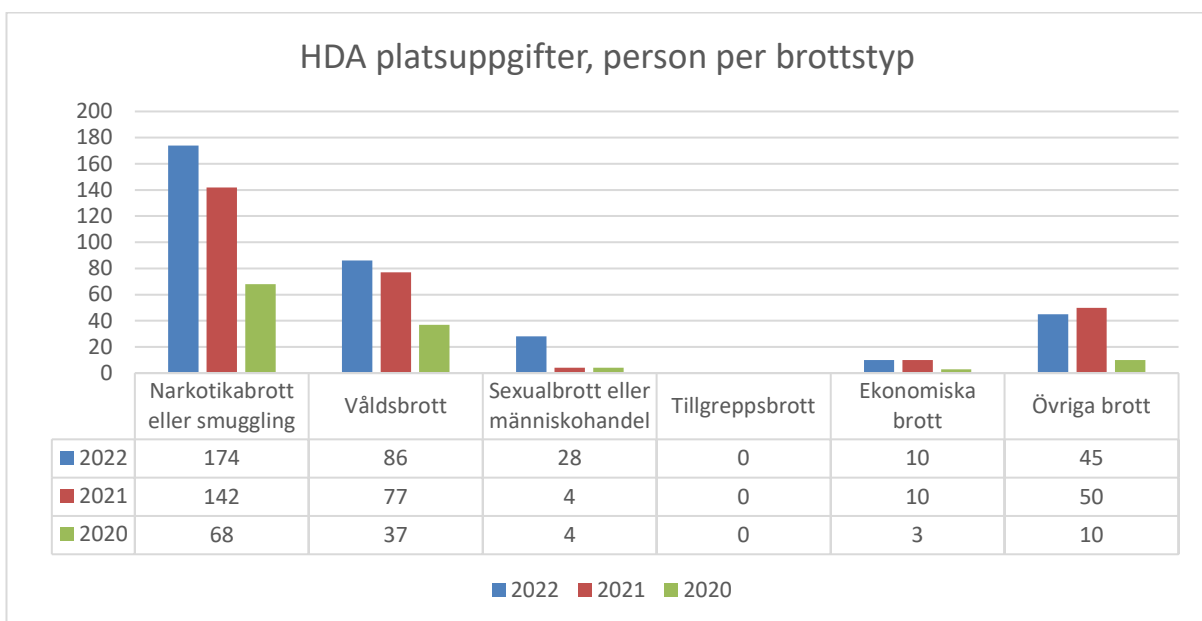

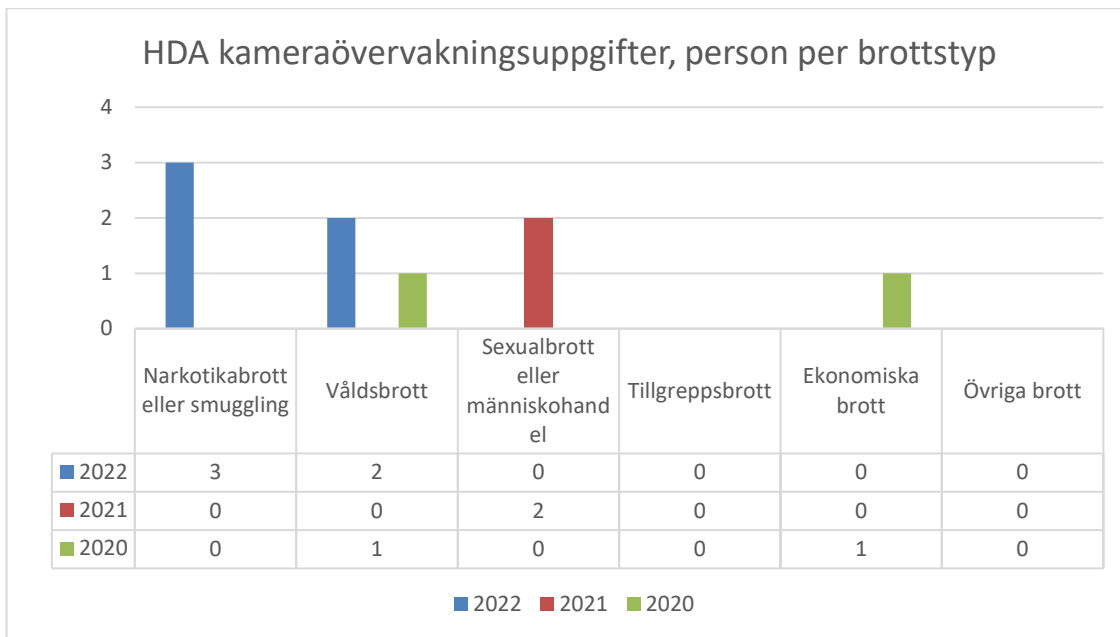
Punkten 2, övervakningsuppgifter

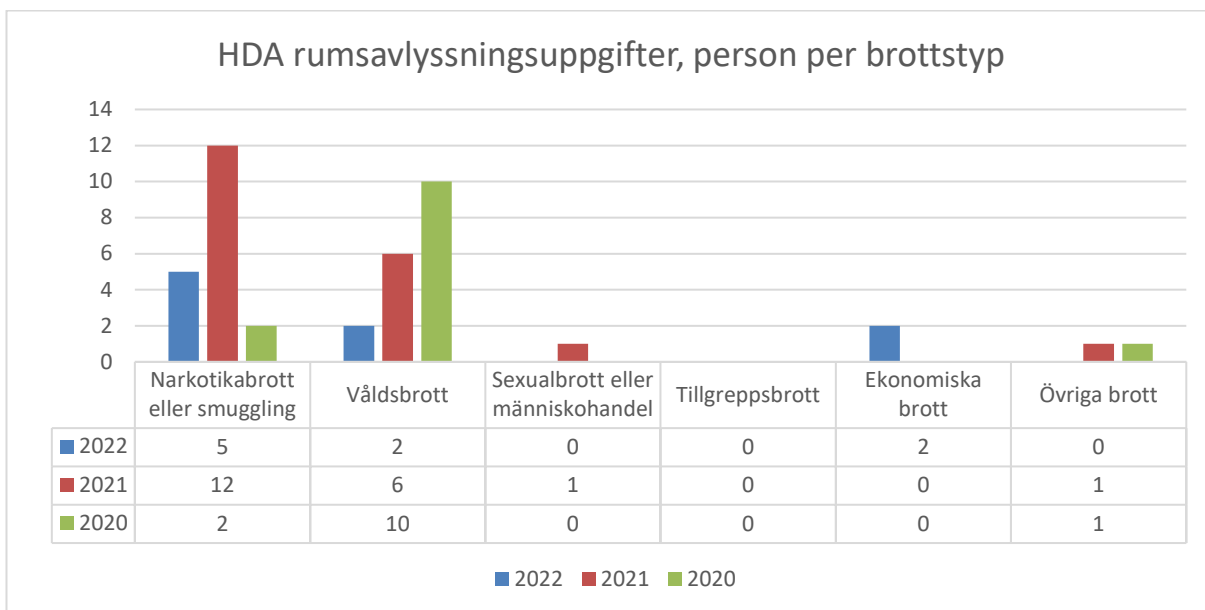
Punkten 3, platsuppgifter

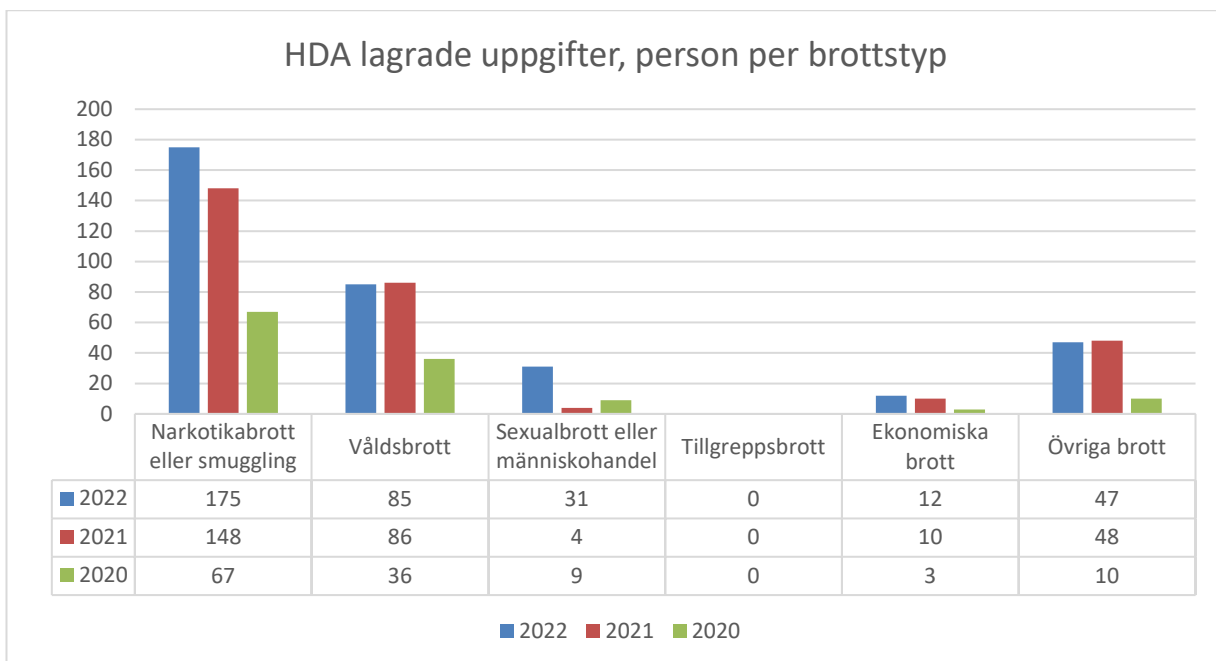
Punkten 4, kameraövervakningsuppgifter

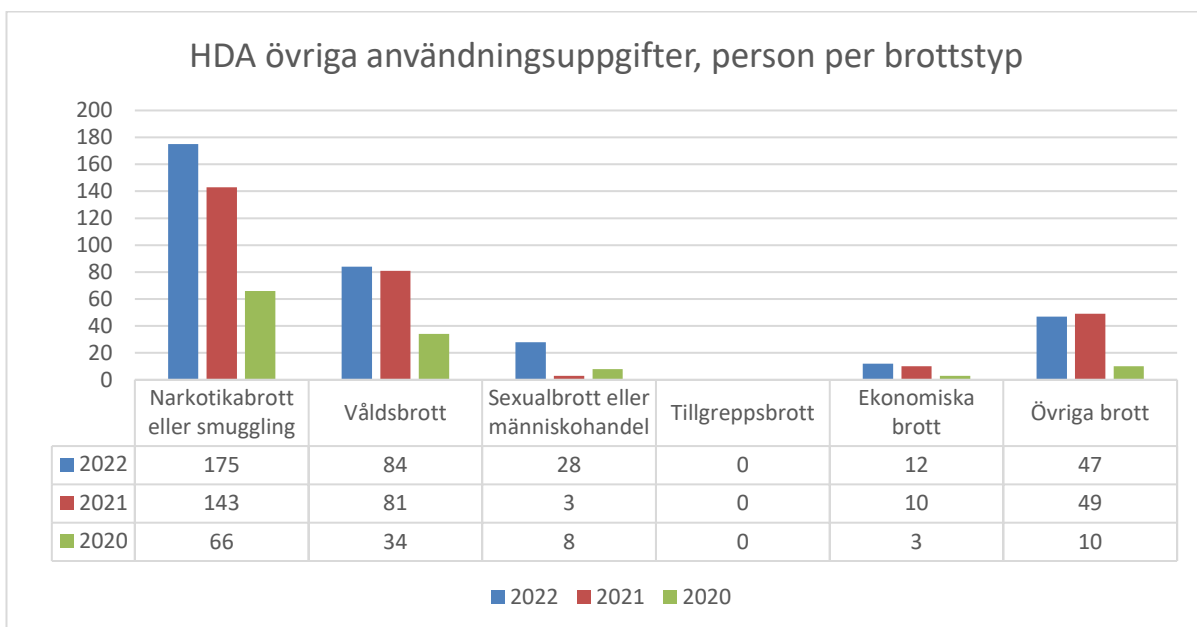
Punkten 5, rumsavlyssningsuppgifter

Punkten 6, uppgifter som finns lagrade

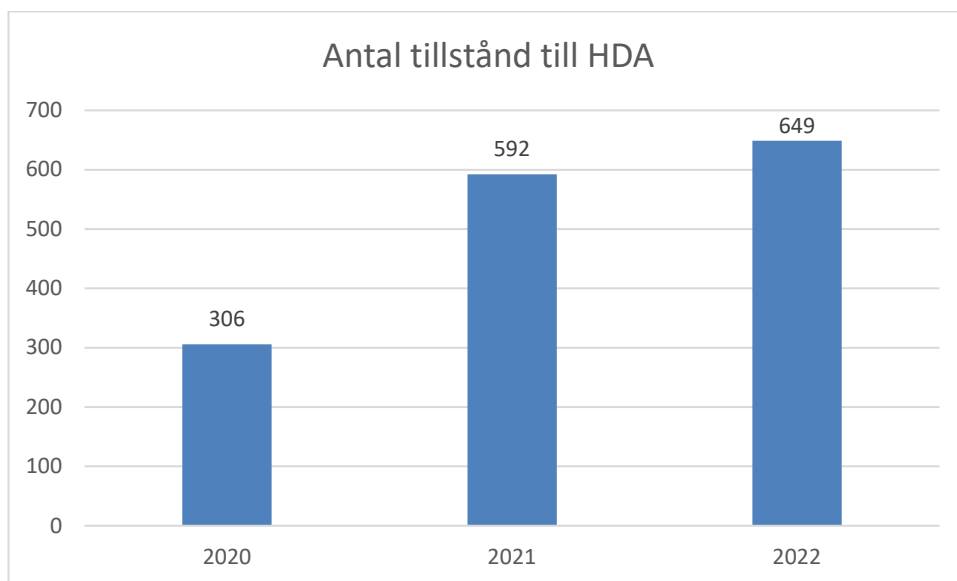

Punkten 7, övriga användningsuppgifter

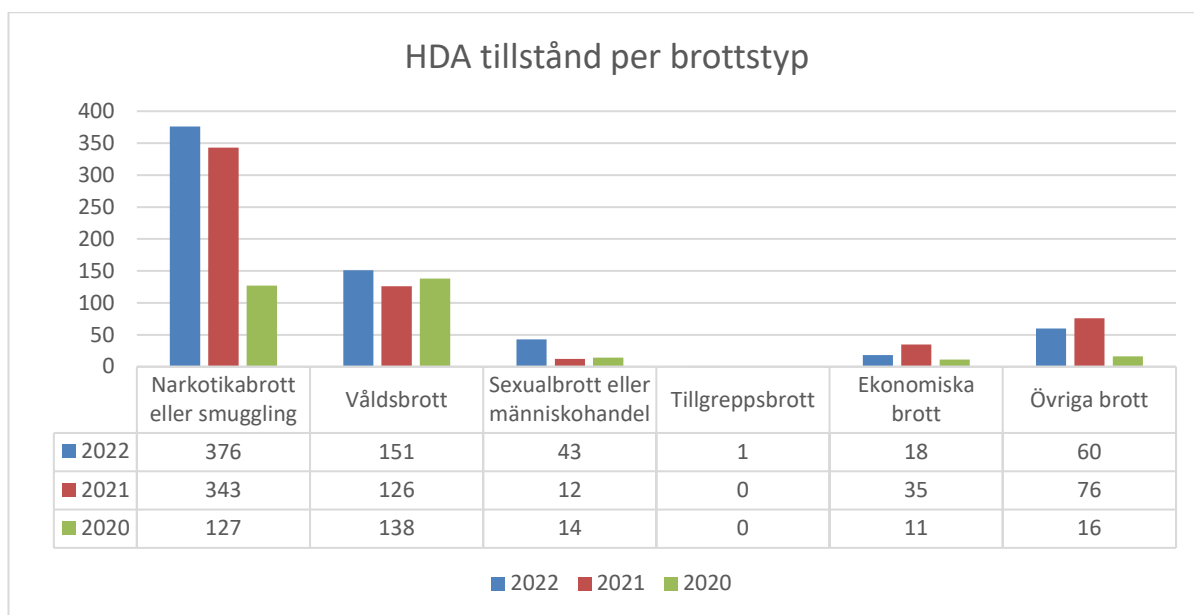
Antalet tillstånd till HDA

2022 meddelades totalt 649 tillstånd till HDA. En jämförelse med föregående år ger följande resultat.

Det totala antalet tillstånd fördelat på brottstyp

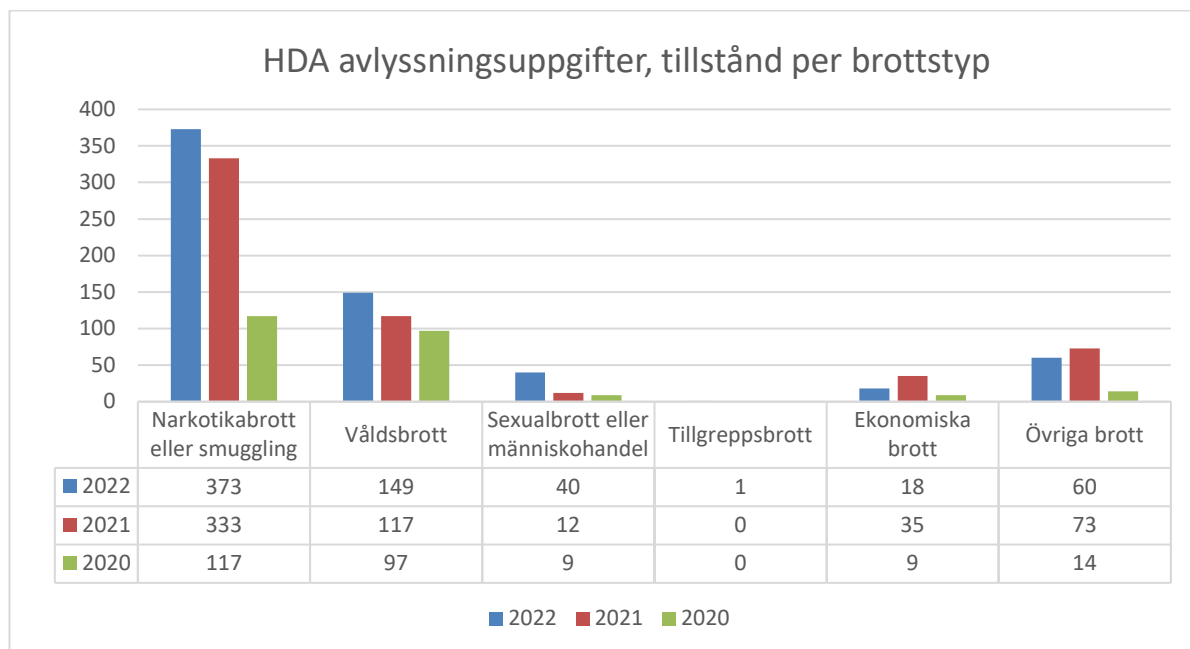
Uppdelat på brottstyp fördelade sig besluten under 2022 på följande sätt jämfört med tidigare år.

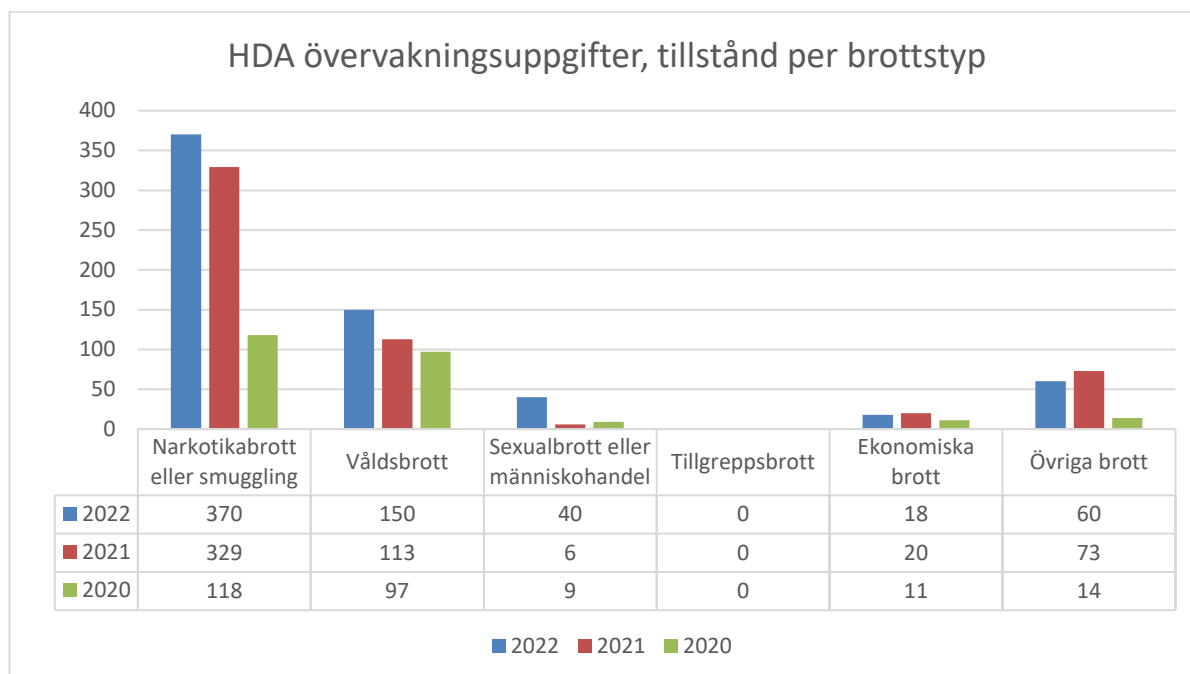
Antalet tillstånd fördelade på brottstyp och uppgiftstyp

Antalet fördelar sig på följande sätt, jämfört med föregående år.

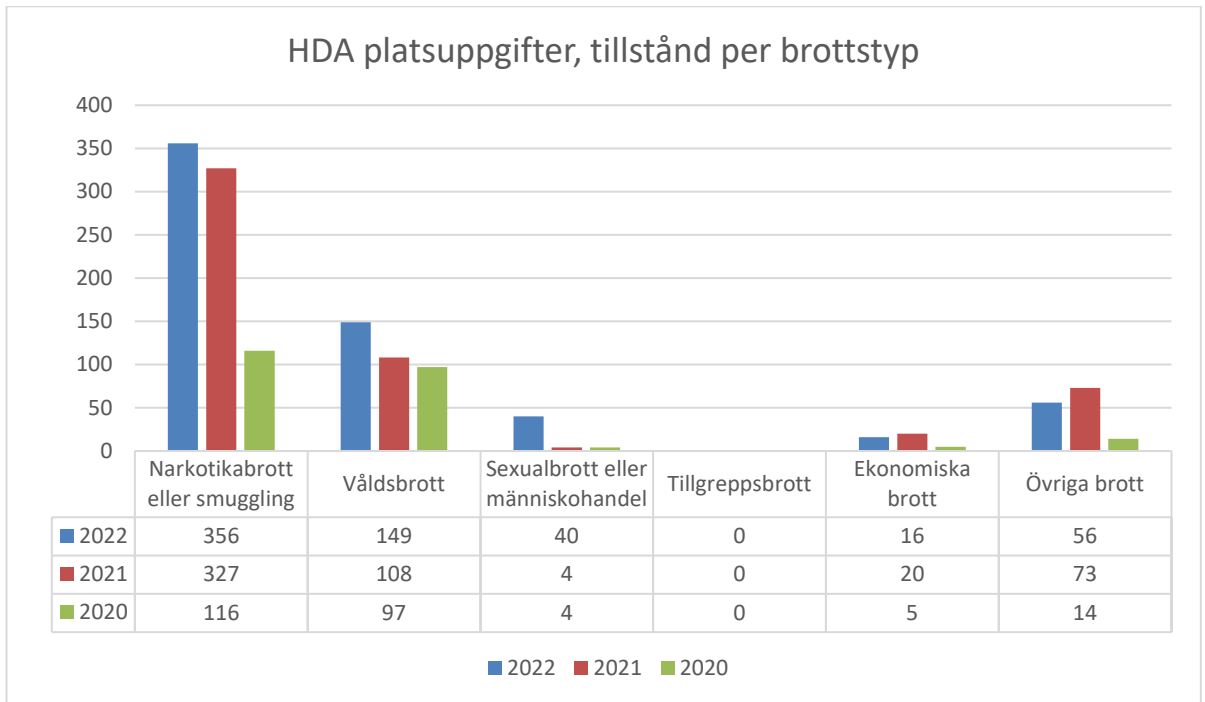
Punkten 1, avlyssningsuppgifter

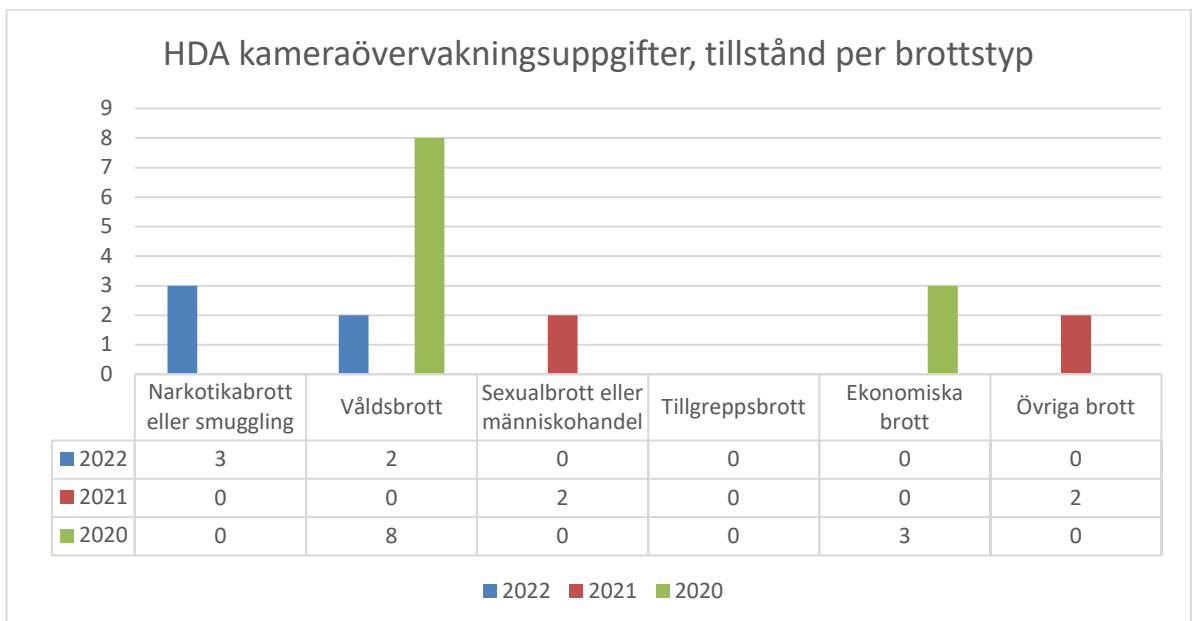
Punkten 2, övervakningsuppgifter

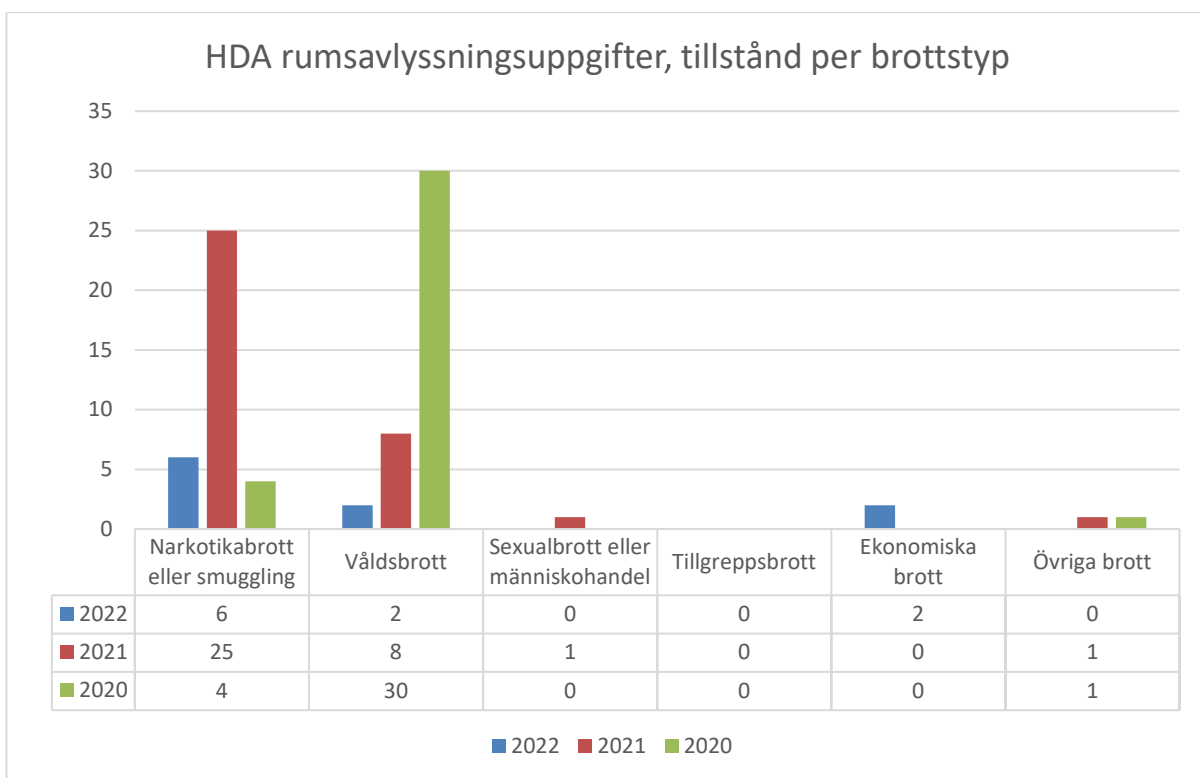
Punkten 3, platsuppgifter

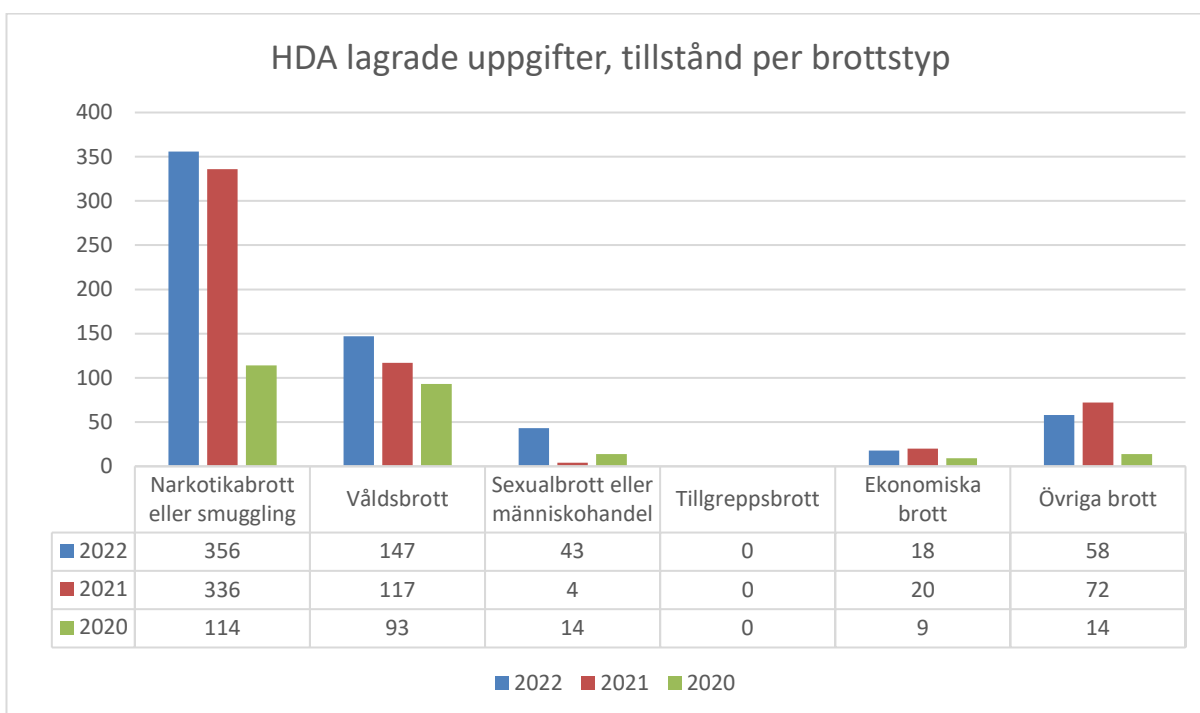
Punkten 4, kameraövervakningsuppgifter

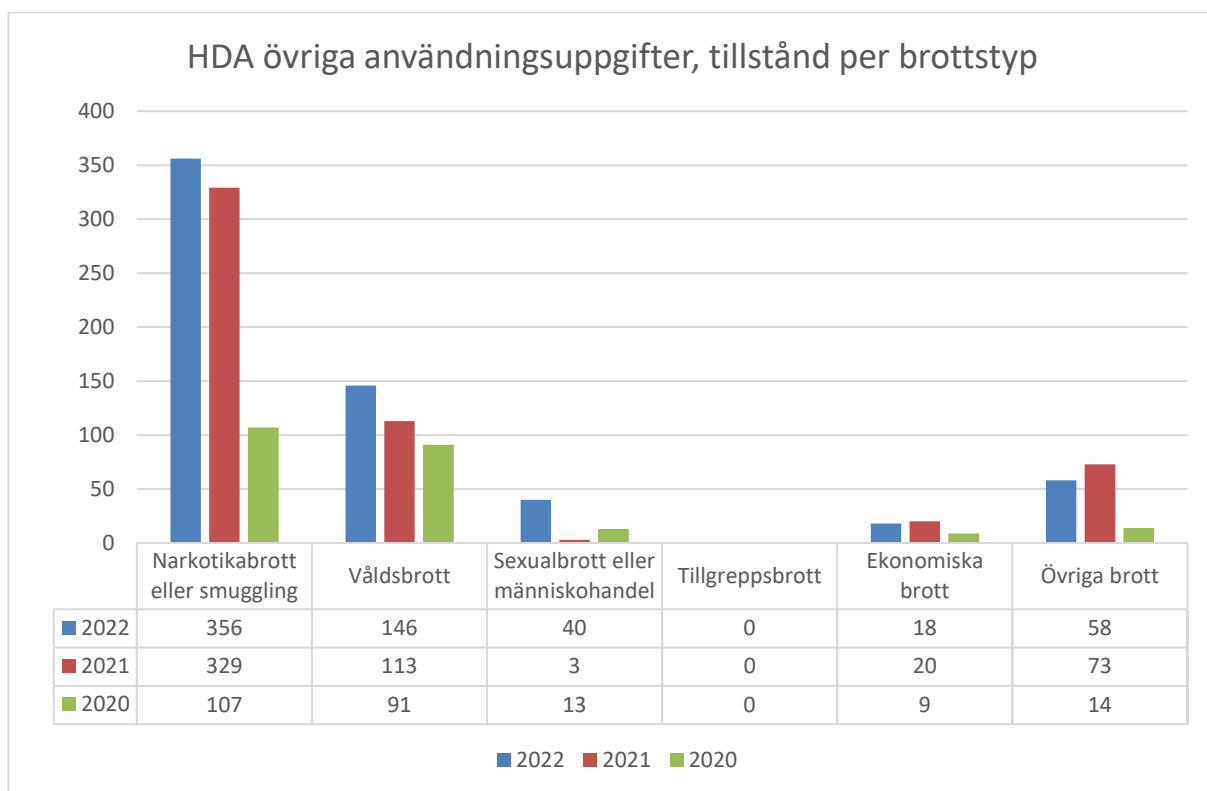
Punkten 5, rumsavlyssningsuppgifter

Punkten 6, uppgifter som finns lagrade

Punkten 7, övriga användningsuppgifter

Avslag fördelat på uppgiftstyp

Domstol har avslagit åklagares begäran om HDA i tre ärenden. Ansökningarna har rört fyra misstänkta personer. Fördelningen per uppgiftstyp har varit följande.

	Antal avslag 2022	Antal avslag 2021
1. Avlyssningsuppgifter	4	5
2. Övervakningsuppgifter	4	5
3. Platsuppgifter	4	5
4. Kameraövervakningsuppgifter	0	0
5. Rumsavlyssningsuppgifter	0	0
6. Uppgifter som finns lagrade	4	6
7. Övriga användningsuppgifter	4	5

Antalet interimistiska beslut

Åklagare har i nio ärenden fattat totalt 24 interimistiska beslut. Samtliga har fastställts av domstol. Besluten fördelar sig enligt följande.

	Antal beslut 2022	Antal beslut 2021
1. Avlyssningsuppgifter	24	12
2. Övervakningsuppgifter	24	12
3. Platsuppgifter	24	11
4. Kameraövervakningsuppgifter	0	0
5. Rumsavlyssningsuppgifter	0	0
6. Uppgifter som finns lagrade	20	11
7. Övriga användningsuppgifter	21	12

Tvångsmedlets varaktighet

Den tid som HDA pågått redovisas i hela dagar.

	Genomsnittlig tid	Mediantid	Längsta tid	Kortaste tid
2020	60	35	211	10
2021	27	26	115	1
2022	20	13	119	1

Nyttan

2020 omfattades nyttoredovisningen av endast sju ärenden med tolv misstänkta personer. Av den anledningen redovisas inte någon jämförelse i tabellform på samma sätt som för HAK, HKÖ och HDA. 2020 redovisades nyttan enligt följande

Under förundersökning: I två ärenden har uppgifterna från HDA medfört att effektiv spaning har kunnat genomföras.

Efter förundersökning: I ett ärende med tre misstänkta har uppgifterna bidragit till att de misstänkta har kunnat avföras från utredningen.

Övrigt: I ett ärende har uppgifterna på annat sätt bidragit till att utredningen kunnat föras framåt.

För 2022 omfattar nyttoredovisningen 123 ärenden med totalt 317 misstänkta personer. Ett beslut om HDA kan innefatta en eller flera olika uppgiftstyper. Per uppgiftstyp har antalet beslut fördelat sig enligt följande

	Antal beslut 2022	Antal beslut 2021
1. Avlyssningsuppgifter	305	146
2. Övervakningsuppgifter	307	140
3. Platsuppgifter	299	132
4. Kameraövervakningsuppgifter	0	4
5. Rumsavlyssningsuppgifter	2	23
6. Uppgifter som finns lagrade	305	150
7. Övriga användningsuppgifter	308	137

Nedan anges i vilken omfattning HDA har inneburit någon nytta för utredningen. Nyttan redovisas per uppgiftstyp.

Under förundersökning:

Uppgifterna har utgjort underlag i en förhörssituation

Typ av uppgift	Antal 2022	Andel 2022	Andel 2021
1. Avlyssningsuppgifter	74	24 %	15 %
2. Övervakningsuppgifter	61	20 %	15 %
3. Platsuppgifter	63	21 %	11 %
4. Kameraövervakningsuppgifter	Ingen redovisad		0 %
5. Rumsavlyssningsuppgifter	2	100 %	0 %
6. Uppgifter som finns lagrade	70	23 %	14 %
7. Övriga användningsuppgifter	58	19 %	10 %

Uppgifterna har medfört att effektiv spaning har kunnat genomföras

Typ av uppgift	Antal	Andel 2022	Andel 2021
1. Avlyssningsuppgifter	90	30 %	30 %
2. Övervakningsuppgifter	89	29 %	30 %
3. Platsuppgifter	86	29 %	30 %
4. Kameraövervakningsuppgifter	Ingen redovisad		25 %
5. Rumsavlyssningsuppgifter	0	0 %	43 %
6. Uppgifter som finns lagrade	82	27 %	24 %
7. Övriga användningsuppgifter	79	26 %	24 %

Uppgifterna har bidragit till att annat tvångsmedel använts mot den misstänkte

Typ av uppgift	Antal	Andel 2022	Andel 2021
1. Avlyssningsuppgifter	60	20 %	12 %
2. Övervakningsuppgifter	57	19 %	11 %
3. Platsuppgifter	54	18 %	11 %
4. Kameraövervakningsuppgifter	Ingen redovisad		0 %
5. Rumsavlyssningsuppgifter	2	100 %	0 %
6. Uppgifter som finns lagrade	57	19 %	10 %
7. Övriga användningsuppgifter	52	17 %	9 %

Uppgifterna har bidragit till utredning om brottsutbyte

Typ av uppgift	Antal	Andel 2022	Andel 2021
1. Avlyssningsuppgifter	20	7 %	3 %
2. Övervakningsuppgifter	14	5 %	3 %
3. Platsuppgifter	14	5 %	2 %
4. Kameraövervakningsuppgifter	Ingen redovisad		0 %
5. Rumsavlyssningsuppgifter	0	0 %	0 %
6. Uppgifter som finns lagrade	19	6 %	3 %
7. Övriga användningsuppgifter	14	5 %	2 %

Uppgifterna har lett till stärkta misstankar mot den misstänkte

Typ av uppgift	Antal	Andel 2022	Andel 2021
1. Avlyssningsuppgifter	99	32 %	16 %
2. Övervakningsuppgifter	90	29 %	15 %
3. Platsuppgifter	90	30 %	14 %
4. Kameraövervakningsuppgifter	Ingen redovisad		50 %
5. Rumsavlyssningsuppgifter	2	100 %	13 %
6. Uppgifter som finns lagrade	96	31 %	15 %
7. Övriga användningsuppgifter	87	28 %	12 %

Efter förundersökningen:

Uppgifterna har bidragit till att den misstänkte kunnat avföras från utredningen

Typ av uppgift	Antal	Andel 2022	Andel 2021
1. Avlyssningsuppgifter	20	7 %	4 %
2. Övervakningsuppgifter	19	6 %	4 %
3. Platsuppgifter	19	6 %	5 %
4. Kameraövervakningsuppgifter	Ingen redovisad		50 %
5. Rumsavlyssningsuppgifter	0	0 %	17 %
6. Uppgifter som finns lagrade	16	5 %	3 %
7. Övriga användningsuppgifter	16	5 %	3 %

Uppgifterna har bidragit till att den misstänkte har kunnat åtalas

Typ av uppgift	Antal	Andel 2022	Andel 2021
1. Avlyssningsuppgifter	71	23 %	10 %
2. Övervakningsuppgifter	63	21 %	9 %
3. Platsuppgifter	64	21 %	8 %
4. Kameraövervakningsuppgifter	Ingen redovisad		25 %
5. Rumsavlyssningsuppgifter	2	100 %	0 %
6. Uppgifter som finns lagrade	70	23 %	9 %
7. Övriga användningsuppgifter	61	20 %	7 %

Uppgifterna har åberopats som bevisning i stämningsansökan

Typ av uppgift	Antal	Andel 2022	Andel 2021
1. Avlyssningsuppgifter	59	19 %	6 %
2. Övervakningsuppgifter	51	17 %	7 %
3. Platsuppgifter	53	18 %	7 %
4. Kameraövervakningsuppgifter	Ingen redovisad		25 %
5. Rumsavlyssningsuppgifter	2	100 %	0 %
6. Uppgifter som finns lagrade	59	19 %	8 %
7. Övriga användningsuppgifter	49	16 %	6 %

Överskottsinformation:

Uppgifterna har bidragit till att något tvångsmedel använts mot annan person i samma förundersökning

Typ av uppgift	Antal	Andel 2022	Andel 2021
1. Avlyssningsuppgifter	44	14 %	10 %
2. Övervakningsuppgifter	41	13 %	10 %
3. Platsuppgifter	38	13 %	10 %
4. Kameraövervakningsuppgifter	Ingen redovisad		0 %
5. Rumsavlyssningsuppgifter	2	100 %	4 %
6. Uppgifter som finns lagrade	41	13 %	9 %
7. Övriga användningsuppgifter	38	12 %	9 %

Uppgifterna har överförts som överskottsinformation enligt särskilt beslut för utredning av brott i en annan förundersökning

Typ av uppgift	Antal	Andel 2022	Andel 2021
1. Avlyssningsuppgifter	22	7 %	8 %
2. Övervakningsuppgifter	17	6 %	7 %
3. Platsuppgifter	16	5 %	8 %
4. Kameraövervakningsuppgifter	Ingen redovisad		25 %
5. Rumsavlyssningsuppgifter	0	0 %	13 %
6. Uppgifter som finns lagrade	20	7 %	7 %
7. Övriga användningsuppgifter	16	5 %	7 %

Övrigt:

Uppgifterna har på annat sätt bidragit till att utredningen kunnat föras framåt

Typ av uppgift	Antal	Andel 2022	Andel 2021
1. Avlyssningsuppgifter	91	30 %	18 %
2. Övervakningsuppgifter	85	28 %	20 %
3. Platsuppgifter	81	27 %	19 %
4. Kameraövervakningsuppgifter	Ingen redovisad		25 %
5. Rumsavlyssningsuppgifter	0	0 %	17 %
6. Uppgifter som finns lagrade	113	37 %	17 %
7. Övriga användningsuppgifter	81	26 %	18 %

Exempel på användningen i praktiken

För att åskådliggöra vilken betydelse användningen av HDA har haft för brottsbekämpningen redovisas här sex anonymiserade ärenden.

Exempel 14

I ett ärende där HDA beviljats kunde man i realtid följa en narkotikaaffär från ax till limpa och därvid gripa köpare, säljare, transportör och leverantör.

I en krypterad chatt kunde avläsas att brukaren av den telefon mot vilken HDA riktades gjorde en beställning av ett större parti narkotika. Med säljaren gjordes det upp var narkotikan skulle överlätas och kodord som skulle användas för att bekräfta säljarens identitet. Samtidigt kunde man i HDA:n avläsa att köparen uppdrog åt annan transportör att åka till den med säljaren bestämda adressen och att transportören fick kodordet. Genom fysisk spaning kunde man konstatera att två bilar kom till den bestämda adressen och samtidigt skickades foto på respektive bil i en gruppchat som kunde avläsas med HDA. Spanare kunde därigenom bekräfta att det var foto på samma fordon som kommit till adressen. Därefter såg spanare hur person från det ena fordonet kontaktade föraren i det andra fordonet, samtalade kort och fick ett paket överlämnat. Efter att paketet överlämnats så fick brukaren av telefonen som avlästes en bekräftelse från transportören om att "det var klart". Därefter bekräftade även säljaren till köparen att dess leverantör nu överlämnat paketet. Direkt efter detta så skickades en ny leveransadress och leverantören för säljaren började köra mot denna adress. Sedermera stoppades fordonet med transportören och ett större narkotikabeslag gjordes. Även leverantören stoppades på väg till den nya adressen och även här gjordes större narkotikabeslag. Köparen, brukaren av telefonen mot vilken HDA riktades, greps även han med den avlästa telefonen på sig. Samma kväll gjordes husrannsakan i leverantörens bostad där ytterligare större narkotikabeslag gjordes. På denna adress greps även en ytterligare person som det senare visade sig var den som fortlöpande uppdragit åt leverantören att köra till viss adress och leverera.

Exempel 15

Misstanke fanns mot att en viss gruppering köpte och sålde stora mängder narkotika, varför flera personer kom att misstänkas för grovt narkotikabrott. HDA användes mot flera av de misstänkta personerna. Genom denna kunde exempelvis bevisas att en större summa pengar transporterades av en kurir mellan två svenska städer och att pengarna avsåg ersättning för inköp av en större mängd cannabis. Detta genom att det var möjligt att läsa textkonversationer mellan de misstänkta om hur biljetter bokades, pengar överfördes och uppdraget gavs till kuriren. Det kunde även säkras fotografier av en större summa pengar, som väl stämde överens med konversationer om hur stort vederlag som skulle betalas. Det inhämtade materialet åberopades i målet och bidrog starkt till att de åtalade kunde dömas i denna del.

Exempel 16

I ett ärende med förgreningar till andra länder uppstod misstankar om att ett antal individer köpte och sålde vapen. Genom HDA kunde konversationer från olika applikationer säkras. Det kunde konstateras att de misstänkta ofta skrev om vapen och det säkrades även filmer som visade när vapen provsköts. Efter en tids spaning kunde tillslag göras mot grupperingen. Vid detta togs ett antal vapen i beslag, däremot inte några telefoner. Det senare innebär att all bevisning i form av chattar kom från HDA. Genom den bevisning-

en kunde de misstänkta åtalas, och dömas, för innehav och försäljning av fler vapen än de som fanns i beslag.

Exempel 17

Polis hittade vid husrannsakan ett vapen, vilket togs i beslag. Någon dag senare kom vid HDA in uppgifter som tydde på att den som HDA:n riktades mot var innehavaren av vapnet. Det var fråga om uppgifter från en chatt-applikation där personen skrev att hans vapen hade tagits i beslag ett visst datum. Personen skrev även vilken typ av vapen det var, vilket stämde överens med beslaget. Detta, tillsammans med viss annan bevisning, var avgörande för att personen senare skulle kunna åtalas och dömas för grovt vapenbrott.

Exempel 18

Genom HDA kunde en chatt läsas av i realtid. Genom denna var det möjligt att få fram uppgifter om hur en person instruerade en annan person att på flera olika platser överlämna narkotika. Konversationerna visade även hur uppdragsgivaren instruerade den andra personen att lagerhålla narkotika i sin bostad. Det fanns även ett flertal andra konversationer mellan uppdragsgivaren och andra personer. Genom dessa var det möjligt att visa att verksamheten bedrevs i organiserad form och i större omfattning. Det var också möjligt att visa att uppdragsgivaren var den som styrde verksamheten. Dessa uppgifter var sedan avgörande för att uppdragsgivaren kunde dömas för synnerligen grovt narkotikabrott.

Exempel 19

Se exempel 3.

Analys

Antalet avlästa personer har ökat år för år sedan möjligheten till HDA infördes 2020. Första året (som dock endast avsåg perioden april-december) avlästes 170 personer. Nästföljande år var antalet 311 och 2022 var antalet avlästa personer 365, vilket motsvarar en ökning med 17 procent. Eftersom det är fråga om ett relativt nytt hemligt tvångsmedel är det i viss mån förväntat att antalet avlästa personer har ökat från år till år. Att dra några mer generella slutsatser över antalet avlästa personer är därför i praktiken inte möjlig förrän om ytterligare några år.

Liknande gäller antalet tillstånd, där antalet 2022 ökade jämfört med 2021, från 592 till 649, motsvarande tio procent.

HDA har, liksom andra hemliga tvångsmedel, använts framförallt i ärenden rörande narkotikabrottslighet och våldsbrott. I kategorin narkotikabrott och narkotikasmuggling syntes 2022 en ökning jämfört med 2021, från 148 avlästa personer till 184 avlästa personer, motsvarande 24 procent. I kategorin våldsbrott var nivån för 2022 identisk med nivån för 2021,

nämligen 88 avlästa personer. Antalet avlästa personer misstänkta för sexualbrott eller människohandel ökade till 31 personer 2022, jämfört med tio personer 2021.

Även antalet tillstånd har ökat i såväl kategorin narkotikabrott eller smuggling samt våldsbrott. För narkotikabrott eller smuggling ökade antalet tillstånd till 376 från 343, vilket motsvarar tio procent. För våldsbrott ökade antalet tillstånd från 126 till 151, motsvarande 20 procent. Underlaget beträffande övriga kategorier är begränsat, men noteras kan att antalet beslut kopplade till sexualbrott eller människohandel ökade från tolv till 43.

Liksom tidigare år är de vanligaste uppgiftstyperna avlyssningsuppgifter, övervakningsuppgifter, platsuppgifter, lagrade uppgifter och övriga användningsuppgifter. Detta är förväntat eftersom det krävs att tillståndet omfattar flera uppgiftstyper för att hemlig dataavläsning ska ge den information som utredningen vanligen behöver. Dessutom är uppgiftstyperna till viss del överlappande.

Den genomsnittliga tiden för HDA 2022 var 20 dagar, vilket är lägre jämfört med föregående år då den genomsnittliga tiden var 27 dagar. Även mediantiden har gått ned, från 26 till 13 dagar. Den längsta tiden ligger däremot relativt fast. 2022 var den längsta tid någon varit föremål för HDA 119 dagar, att jämföras med föregående år då den var 115 dagar. Eftersom HDA fortfarande får anses som ett nytt hemligt tvångsmedel där statistik endast finns för två hela år, är det svårt att dra några slutsatser utifrån statistiken.

Nyttoanalys

Vid en jämförelse av nyttan av HDA kan konstateras att det förekommer relativt stora variationer, beroende dels på typ av nytta, dels på vilken uppgiftstyp som jämförs. På ett generellt plan kan dock det sägas att nyttan av HDA har ökat 2022 jämfört med 2021. Utfallet är i viss mån förväntat, då HDA fortfarande får anses som ett nytt hemligt tvångsmedel, som dessutom inbegriper tekniska utmaningar under verkställighetsfasen. Att förmågan, och därmed nyttan, ökar år från år är därmed naturligt.

I 32 procent av ärendena har avlyssningsuppgifter lett till stärkta misstankar mot den misstänkte, jämfört med 16 procent 2021. För lagrade uppgifter gäller motsvarande i 31 procent av ärendena, jämfört med 15 procent 2021.

I 23 procent av ärendena har avlyssningsuppgifter även bidragit till att den misstänkte kunnat åtalas, vilket kan jämföras med tio procent 2021.

I 21 procent av ärendena har övervaknings- respektive platsuppgifter bidragit till att den misstänkte har kunnat åtalas. Motsvarande andel var 2021 nio respektive åtta procent.

10 Internationell rättslig hjälp

Hemliga tvångsmedel har på begäran av utländska myndigheter (efter en begäran om internationell rättslig hjälp i brottmål eller en europeisk utredningsorder) använts i Sverige i följande omfattning.

		Antalet personer	Antal tillstånd
HAK	2019	7	22
	2020	10	20
	2021	24	62
	2022	11	36
Förenklad HAK	2020	0	0
	2021	1	1
	2022	0	0
HÖK			
HÖK	2019	39	84
	2020	35	132
	2021	37	126
	2022	80	207
HKÖ			
HKÖ	2019	0	0
	2020	0	0
	2021	0	0
	2022	2	3
HRA			
HRA	2019	1	1
	2020	1	1
	2021	9	49
	2022	5	7
HDA			
HDA	2020	11	20
	2021	4	14
	2022	3	5
Totalt			
Totalt	2019	47	107
	2020	57	173
	2021	75	252
	2022	101	258

Det kan anmärkas att eventuella avslag inte går att utläsa ur HTM-Cåbra eftersom statistisk brottsgrund, såsom exempelvis internationell rättslig hjälp, anges först när ett beviljat tillstånd från domstol registreras. Eventuella avslag ingår dock i redovisat antal avslag för respektive tvångsmedel.

Särskilt om HDA

Antalet misstänkta personer fördelade på uppgiftstyper

	2022	2021	2020
1. Avlyssningsuppgifter	3	4	11
2. Övervakningsuppgifter	3	4	11
3. Platsuppgifter	3	4	11
4. Kameraövervakningsuppgifter	0	0	0
5. Rumsavlyssningsuppgifter	0	0	2
6. Uppgifter som finns lagrade	3	4	11
7. Övriga användningsuppgifter	3	4	11

Sammanlagt har tre personer under 2022 varit föremål för HDA med anledning av ansökan om internationell rättslig hjälp.

Antalet tillstånd fördelat på uppgiftstyper

	2022	2021	2020
1. Avlyssningsuppgifter	5	14	20
2. Övervakningsuppgifter	5	14	20
3. Platsuppgifter	5	14	20
4. Kameraövervakningsuppgifter	0	0	0
5. Rumsavlyssningsuppgifter	0	0	3
6. Uppgifter som finns lagrade	5	14	20
7. Övriga användningsuppgifter	5	14	20

Sammanlagt har under 2022 fem tillstånd om HDA med anledning av ansökan om internationell rättslig hjälp beviljats.

Interimistiska beslut

Åklagare har under 2022 meddelat fyra interimistiska beslut om HAK och ett interimistiskt beslut om HÖK med anledning av begäran om internationell rättslig hjälp. Samtliga beslut har fastställts av domstol. 2021 och 2020 fattade åklagare inte några interimistiska beslut med anledning av begäran om internationell rättslig hjälp.

Analys

Eftersom antalet tillstånd är lågt är det svårt att dra några generella slutsatser vad gäller användningen. Enskilda ärenden kan få ett mycket stort genomslag i statistiken.

Antalet tillstånd ökade 2022 med två procent, från 252 till 258. Under 2022 ökade antalet ansökningar om HÖK med anledning av ansökan om rättslig hjälp från 126 till 207. Däremot minskade antalet ansökningar om HAK med anledning av ansökan om rättslig hjälp, från 62 till 36. Som framgår är det emellertid fråga om, i sammanhanget, så pass få ärenden och tillstånd att det inte går att uttala sig närmare kring varför antalet gått upp respektive ned.

11 Preventiva tvångsmedel

Inom Åklagarmyndigheten är det Riksenheten för säkerhetsmål som handlägger ärenden enligt lagen (2007:979) om åtgärder för att förhindra vissa särskilt allvarliga brott. Utöver de ärenden som samtidigt har hanterats av Säkerhetspolisen och som ingår i redovisningen i kapitel 12 har Riksenheten för säkerhetsmål under 2022 inte hanterat några ärenden från Polismyndigheten enligt denna lag.

12 Säkerhetspolisen

Enligt regeringsuppdraget ska Åklagarmyndigheten, i samverkan med Säkerhetspolisen, årligen redovisa Säkerhetspolisens tillämpning av hemliga tvångsmedel i vissa fall, med särskild redovisning av antalet tillstånd till hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation som meddelats med tillämpning av det förenklade förfarandet och antalet personer som varit föremål för sådan åtgärd.

I Säkerhetspolisens verksamhet har det med stöd av bestämmelserna i rättegångsbalken och lagen (2007:979) om åtgärder för att förhindra vissa särskilt allvarliga brott under 2022 totalt fattats 562 beslut om hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation, hemlig övervakning av elektronisk kommunikation, hemlig kameraövervakning och hemlig rumsavlyssning. Siffran inkluderar såväl initiala beslut som förlängning av tillståndstiden. Motsvarande siffra för 2021 var 494. Det har under 2022 inte meddelats något tillstånd med tillämpning av det förenklade förfarandet vid vissa beslut om hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation.

I Säkerhetspolisens verksamhet har det med stöd av bestämmelserna i lagen om hemlig dataavläsning under 2022 totalt fattats 292 beslut. Siffran inkluderar såväl initiala beslut som förlängning av tillståndstiden. Motsvarande antal för 2021 var 234. Säkerhetspolisen redovisar inte öppet hur tillstånden till hemlig dataavläsning fördelar sig på olika typer av uppgifter enligt 2 § i den aktuella lagen.

Åklagare har i Säkerhetspolisens ärenden under 2022 fattat 203 beslut med stöd av lagen (2012:278) om inhämtning av uppgifter om elektronisk kommunikation i de brottsbekämpande myndigheternas underrättelseverksamhet. Motsvarande siffra för 2021 var 148 beslut.

Enligt regeringsuppdraget ska Säkerhetspolisen, om det enligt myndighetens bedömning kan ske utan skada för verksamheten, kommentera orsaken till en ökad eller minskad användning av hemliga tvångsmedel. Antalet beslut om tvångsmedel är helt beroende av karaktären på de ärenden som Säkerhetspolisen hanterar varje år. Vissa ärenden kan medföra att många tvångsmedelsbeslut fattas, medan andra ärenden inte behöver föranleda några tvångsmedelsbeslut alls. Detta är också förklaringen till förändringarna sedan 2021. Förändringarna ligger med andra ord inom vad som kan betraktas som en normal årlig variation.

13 Inhämtningslagen

Polismyndighetens och Tullverkets redovisning avseende användningen av hemliga tvångsmedel under 2022, med stöd av lagen (2012:278) om inhämtning av uppgifter om elektronisk kommunikation i de brottsbekämpande myndigheternas underrättelseverksamhet, ska i enlighet med regeringsbeslutet innehålla uppgifter om följande:

- Antalet beslut om inhämtning av uppgifter om elektronisk kommunikation uppdelat på vilken brottslig verksamhet inhämtningen har avsett.
- Hur tillämpningen har utvecklats i förhållande till tidigare år.
- Anonymiserade exempel som illustrerar vilken nytta myndigheterna har haft vid tillämpningen av tvångsmedlet.

Även för år 2022 har vi valt att även redovisa statistik för HDA enligt 10 § lag (2020:62) om hemlig dataavläsning, vilken trädde i kraft 1 april 2020, detta för att påvisa att möjligheten att utnyttja verktyget har varit starkt begränsade.

Efter den 1 oktober 2019 då lag om ändring i lagen (2012:278) om inhämtning av uppgifter om elektronisk kommunikation i de brottsbekämpande myndigheternas underrättelseverksamhet trädde i kraft fattas beslut av Åklagarmyndigheten efter ansökan av Polismyndigheten, Säkerhetspolisen eller Tullverket.

Beslut fattade av Åklagarmyndigheten (under 2022) har sammanställts av Polismyndighetens Nationella Operativa Avdelning (Noa) efter inrapportering från respektive polisregion, Underrättelseenheten vid Noa samt Avdelningen för särskilda utredningar. Tullverket har utifrån samma kriterier sammanställt sina beslut separat. Därefter har Polismyndigheten och Tullverket gemensamt sammanställt resultatet i denna redovisning. Säkerhetspolisens beslut ingår inte i denna redovisning.

Antal inhämtningsbeslut samt utveckling i förhållande till tidigare år

Åklagarmyndigheten har sammanlagt under perioden 1 januari 2022 t o m 31 december 2022 fattat 727 (varav 23 avslag) beslut baserade på ansökan från Tullverket och Polismyndigheten. Sammantaget är antalet beslut fattade under hela 2021 599 beslut, och under 2020 togs 551 beslut.

Det kan därmed konstateras att det skett en markant ökning sedan föregående år. Orsaken till detta är sannolikt det svåra och omfattande konfliktläge som råder inom den organiserade brottsligheten i Sverige där

inhämtning enligt aktuell lagstiftning är till stor hjälp vid kartläggning och identifiering av aktörer.

Under 2020 sågs en minskning av antalet beslut som sannolikt berodde på Polismyndighetens engagemang i Encrochat. En lärdom som drogs i detta "vårt" första projekt med material från en krypterad plattform var att de regioner som parallellt med underrättelsearbetet i Encrochat även ansökte om IHL i de fall lagstiftningen var applicerbar hade stora framgångsfaktorer med att i ett senare skede använda den informationen inom ramen för förundersökning (omvandlade till HÖK) för bl.a. så kallade brukaranalyser.

Under 2021 tog såväl Polismyndighetens- som Tullverkets underrättelse-tjänst aktiv del i OTF Green Light (den krypterade plattformen Anom) och fick även access till information från SkyECC och kanske kan ökningen av antalet IHL under såväl 2021 som 2022 bero på att man i arbetet med krypterade plattformar funnit att lagstiftningen är till stor hjälp vid såväl identifiering som positioneringsanalyser.

Polismyndighetens underrättelseverksamhet har fortsatt – och i ökad omfattning – använt inhämtningslagen som verktyg. Polismyndigheten prioriterar insatser mot den ökade våldsanvändningen och det dödliga våldet i samhället och har även under 2022 fokuserat på riktat arbete i konfliktmiljöer. Konflikter och dödligt våld gör även i år ett tydligt avtryck i statistiken då 190 av 704 fattade beslut avsett grovt vapenbrott/synnerligen grovt vapenbrott, vilket är en ökning från föregående år. Även för statistiken avseende IHL för mord har en markant ökning skett, från 57 beslut 2021 till 94 beslut 2022.

Det totala antalet beslut är fördelade inom följande brottsliga verksamheter avseende Tullverket respektive Polismyndigheten för, 2020, 2021 respektive 2022. Enligt önskemål från Åklagarmyndigheten redovisas avslagna ansökningar i särskild tabell.

Noterbart är att antalet avslag procentuellt inte skiljer sig åt nämnvärt över tid.

Med avslag menas att åklagaren gjort bedömningen att det i ärendet fanns tillräckligt med uppgifter för att inleda förundersökning

Åklagarmyndighetens beslut
(Polismyndigheten föredragande)

2020 2021 2022

Brottslig verksamhet	Antal	Antal	Antal
Grovt narkotikabrott	255*	257	258
Synnerligen grovt narkotikabrott	14	20	24
Grovt vapenbrott	128	154**	186***
Synnerligen grovt vapenbrott	0	2	4
Mord	42	57	94
Människohandel	4	13	3
Grovt koppleri	2	0	4
Grov mordbrand	0	0	12
Grov vapensmuggling	0	0	1
Synnerligen grov narkotikasmuggling	0	0	6
Grovt brott mot lagen om brandfarliga och explosiva varor	6	5	13
Människorov	6	0	0
Allmänfarlig ödeläggelse	6	0	0
Grov allmänfarlig ödeläggelse	0	3	0
Avslag på beslut****	13	11	17
SUMMA	476	522	622

*varav 5 beslut även avser grovt vapenbrott

**varav 6 beslut även avser grovt narkotikabrott

***varav 1 beslut även avser grovt narkotikabrott

**** avslag baserat på åklagarens bedömning att det i ärendet fanns tillräckligt med uppgifter för att inleda förundersökning

Åklagarmyndighetens beslut
(Tullverket föredragande)

2020 2021 2022

Brottslig verksamhet	Antal	Antal	Antal
Grov narkotikasmuggling	69	59	58
Grov vapensmuggling	0	12	9
Synnerligen grov narkotikasmuggling	0	5	32
Avslag på beslut*	2	1	6
SUMMA	71	77	105

**** avslag baserat på åklagarens bedömning att det i ärendet fanns tillräckligt med uppgifter för att inleda förundersökning

10 § Lag (2020:62) om hemlig dataavläsning

Lagen (2020:62) om hemlig dataavläsning som trädde i kraft den 1 april 2020 ger enligt 10 § även underrättelsetjänsten möjlighet att – via åklagare – ansöka om tillstånd. Vi kan konstatera att det under 2022 inte ansöktes om något sådant beslut.

Varför möjligheten till HDA inte utnyttjats bättre av underrättelsetjänsten kan möjligen bero på vilka ärenden som kan prioriteras i förhållande till ärenden där förundersökning redan inletts och att det beträffande vissa kommunikationstjänster krävs att materialet blir föremål för fortsatt analysarbete i jämförelse med material som kan hämtas in genom lagen (2012:278) om inhämtning av uppgifter om elektronisk kommunikation i de brottsbekämpande myndigheternas underrättelseverksamhet (IHL). Dock torde den stora begränsningen ligga i att den nuvarande regleringen inte tillåter avläsning av fler uppgiftstyper exempelvis p 6 (lagrade uppgifter) och p 7 (information om hur telefonen används; applikationer, angivande av lösenord etc.) vilket innebär att den arbetsinsats som krävs för att använda hemlig dataavläsning inte står i proportion till det mervärde materialet skulle ge underrättelsetjänsten i jämförelse med inhämtning enligt IHL.

HDA enligt 10§ Lag (2020:62) om hemlig dataavläsning

2021   2022

(Polismyndigheten)

Brottslig verksamhet	Antal	Antal
Synnerligen grovt narkotikabrott*	1	0
Ej angivet**	1	0
SUMMA	2	0

*Ej tekniskt genomförbar

**SU (Avdelningen för Särskilda Utredningar)

Ett urval av Polismyndighetens och Tullverkets anonymiserade exempel där inhämtade uppgifter om elektronisk kommunikation varit till nytta redovisas i bilaga 1.

Polismyndighetens och Tullverkets bilaga 1

Tullverket

I mars 2022 får Tullverket information om att det ska ske en grov narkotikasmuggling av både cannabis och kokain till Sverige i närtid av en namngiven person. Det finns även information om kopplingar till kriminella nätverk både i Sverige och övriga Europa. Detta leder till att ett underrättelseärende startas med både inre och yttre spaning, samverkan med NLO sambandsman samt, efter beslut av åklagare, inhämtning av både historiska trafikuppgifter och lokaliseringssuppgifter i realtid.

De inhämtade uppgifterna var avgörande för att Tullverket, genom bland annat spaning, kunde koppla den utpekade huvudmannen till flera kända personer och intressanta adresser. Därmed kunde Tullverket bekräfta hypoteser i ärendet angående dennes viktiga roll. Detta ledde till att en förundersökning kunde inledas som senare resulterade i att sammantaget ca 800 kg narkotika, bl.a. 358 kg hasch, 190 kg amfetamin, nio kg kokain och 205 kg cannabis, kunde tas i beslag.

I september 2022 inkom underrättelseinformation till Tullverket att en lätt lastbil skulle användas för att smuggla narkotika från Spanien till Sverige. Den aktuella transporten skulle vara en testkörning då en tidigare körning under året till Finland misslyckades och där finländska kolleger gjorde ett beslag på 80–90 kg cannabis. Om denna testtransport var framgångsrik hade nätverket redan planerat nästa transport, som då skulle innehålla ”en större mängd” cannabis. Genom underrättelseinformation och spaning identifierades två personer som skulle agera som mottagare samt en avlastningsplats av narkotikan. Tullverket inhämtar, efter beslut av åklagare, inhämtning av både historiska trafikuppgifter och lokaliseringssuppgifter i realtid för dessa personer. Genom analys av de inkomna uppgifterna kunde Tullverket bekräfta att personerna varit i kontakt med varandra samt, via rörelsemönstret, bekräfta hypoteser om avlastningsplatsen.

När Tullverket sedan fick underrättelseinformation om att den ”skarpa” narkotikasmugglingen skulle ske startades en förundersökning varvid telefonavlyssning inleddes på de nummer som identifierade personerna använde. Ärendet slutade med ett beslag på ca 100 kg cannabis samt att de båda personerna greps.

Efter ett beslag i juli 2022 av en postförsändelse från Spanien av ca fem kg cannabisharts upptäcktes ytterligare 18 paket med i stort sett identiskt

innehåll till ett flertal adressater. Tullverket startade i samband med detta både en förundersökning och ett underrättelseärende, med olika fokus.

Genom bland annat spaning och samverkan med Polismyndigheten kunde Tullverket identifiera ett nätverk som bedömdes regelbundet organisera smuggling av narkotika till Sverige via postförsändelser. Efter beslut av åklagare inhämtade Tullverket både historiska trafikuppgifter och lokaliseringssuppgifter i realtid för att kunna pröva olika hypoteser i ärendet. Analyser av det inkomna materialet identifierade nattningsplatser, mötesplatser, relationer samt gav kunskap om tidigare okända individer som därmed kunnat knytas till ärendet. Det tydliggjordes samtidigt att huvudmannen använde sig av sofistikerade tekniska lösningar för att kommunicera som gjorde det svårt eller omöjligt att på följa dennes rörelser. Underrättelsearbetet ledde till att en av personerna överlämnades till förundersökningen och sedermera dömdes till fängelse i fem år. Underrättelseärendet pågår fortfarande.

Polismyndigheten

Historiska trafikuppgifter inhämtades, efter beslut av åklagare, för att kartlägga en kvinnas roll i den brottsliga verksamheten (grovt narkotikabrott) kopplat mot huvudaktören. Viss information kunde tyda på att hon agerade kurir åt honom. Via de inhämtade uppgifterna kunde man konstatera att hon besökte olika städer till en frekvens som stämde överens med informationen, vilket gjorde att kvinnan utreddes som en sannolik kurir när underrättelseärendet gick över till förundersökning.

Polismyndigheten inhämtade, efter beslut av åklagare, historiska trafikuppgifter i en underrättelseundersökning avseende grov narkotikabrottslighet där en hastig spridning av narkotika bland ungdomar uppmärksammats i en lokal del av en region. Uppgifterna som inhämtades bidrog snabbt till att avfärda underrättelsemisstankar avseende en aktör, till förmån för och fokus på andra aktörer. Detta ledde i sin tur till flertalet framgångsrika åtgärder inom ramen för förundersökningar.

Efter beslut av åklagare inhämtade Polismyndigheten såväl historiska trafikuppgifter som realtidsinformation inom ramen för en underrättelseundersökning gällande en organiserad kriminell gruppering. Uppgifterna bidrog till identifieringar av tidigare okända aktörer och kartläggningen bidrog till underlag för beslut om ett operativt spaningsärende. I efterföljande förundersökningar kopplade till grupperingen har det skett ett antal frihetsberövanden av aktörer som utreds för misstankar om bland annat grova vapen- och narkotikabrott och ett direkt samband till händelser med dödligt våld.

Efter beslut av åklagare inhämtade Polismyndigheten såväl realtids- som historiska trafikuppgifter uppgifter avseende b.la. grovt vapenbrott. Inhämtad information möjliggjorde att man kunde kartlägga den underrättelsesmisstänkte individens rörelsemönster och på så sätt lokalisera hans faktiska bostad (som var okänd sedan innan) och hans arbetsplats. Kartläggningen ledde till att spanare kunde följa individen, utföra en stopp och kontroll, följt av husrannsakan i bostaden. Inget vapen hittades men däremot anträffades narkotika.

I ett underrättelseärende avseende grovt vapenbrott inhämtade Polismyndigheten, efter beslut av åklagare, både realtids- och historiska trafikuppgifter. Man kunde tack vare inhämtad information dra slutsatser kring var misstänkt tillbringade sina nätter och var man hade sin bostad, vilket underlättade spaningsinsatser.

Utöver detta hjälpte informationen att kunna lära känna misstänkts rörelsemönster och framförallt, kunde informationen leda till att vi kunde bekräfta eller avfärda inkomna underrättelseuppgifter. Från den historiska informationen kunde vi också förstå vilka kontakter som var de mest frekventa, vilka personer man troligen var knuten till i brottslig verksamhet och tidpunkter för telefonsamtal och sms i anknytning till händelser, som kunde kopplas ihop med underrättelseuppgifter eller spaningsiakttagelser som sedermera var av vikt i förundersökning.

Misstänkta dömdes till tre år och åtta månaders fängelse, respektive tre år och sex månaders fängelse.

Under slutet av sommaren 2022 inkom information från Tullverket om två transporter med kemikalier som anlänt till Sverige med samma polska chaufför. Kemikalierna bedömdes mycket brandfarliga och vara av en sort som dels kunde användas vid framställan av sprängmedel, dels vid framställan av narkotika. Transporterna kunde följas till en adress i Bromma och två mottagare kunde identifieras. Förundersökning inleddes initialt avseende grovt brott mot lagen om brandfarliga och explosiva varor och en husrannsakan genomfördes på adressen i Bromma utan att något påträffades varvid förundersökningen lades ned.

Under hösten kom samma polska chaufför åter till Sverige. Vid detta tillfälle förde han med sig en större mängd laboratorietrustning. Efter underrättelsespaning kunde ytterligare en mottagare lokaliseras och i ett senare skede identifieras. I syfte att lokalisera laboratorietrustningen och därmed förhoppningsvis även de brandfarliga kemikalierna inhämtades såväl realtids- som historiska trafikuppgifter in efter beslut av åklagare grundat på en underrättelsesmisstanke om grovt brott mot lagen om brandfarliga och explosiva varor på de tre mottagarnas telefoner.

Via de inhämtade uppgifterna kunde möten mellan dem bekräftas och man kunde se hur de kunde kopplas samman. Avseende den individ som tagit emot laboratorieutrustningen kunde de inhämtade uppgifterna tillsammans med annan information koppla honom till en adress i skogen utanför Hallstavik. Adressen låg längst in på en skogsväg, hade ingen insyn från någon granne och var därmed optimal för att bedriva kriminell verksamhet på. Ansvarigt lokalpolisområde delgavs den samlade informationen och vid kontroll på adressen påträffades ett narkotikalaboratorium, innehållande bl.a. den levererade laboratorieutrustningen samt en större mängd svart massa som givit utslag på narkotika i snabbtest och i skrivande stund analyseras på NFC. Därutöver har stora mängder farliga kemikalier påträffats vilka kunde omhändertas.